

NAGYVÁRAD

Főszerkesztő: HEGEDŰS NANDOR

Felelős szerkesztő: MARÓT SÁNDOR

Valóságok és kijelentések

Mint az utóbbi hónapok egyik legjelentősebb eseményével foglalkozik az egész világ sajtója az amerikai protestáns egyházak emlékiratával. A memorandum tudvalevőleg arról a helyzetről számolt be, amiben hitsorsosait a Romániában is járt amerikai protestáns missziók találták.

Mille

Constantin, a román újságírás eme büszkesége például azt írja a Luptában, hogy ő ugyan teljes és hivatalos terjedelmében az emlékiratot nem olvasta, de ha azok a cikkek, amik az emlékirat tartalmával foglalkoznak csak századrészben alapulnak is valóságon, úgy a kormányt a maga részéről súlyosan elítéli, mert a kisebbségi kérdést máig közmegegyezésre el lehetett volna intézni. Kemény szavakkal, éles szemrehányással illeti Mille Constantin a kormányt amiatt is, hogy a külföld felé valahányszor kisebbségi helyzetről esik szó, mindig a tejtől, méztől csöpögő Kánaán falképét vetíti föl. Ha aztán a kormány szavaiban bizó külföldiek Romániában a való tényekkel találják szemben magukat, akkor — úgymond — meg van a megbotránkozás is a kormány iránt.

Mi a legjobb érzéssel üdvözlünk a Lupta józan, megértő állásfoglalását akkor, ha más a lapnak ugyane számában nem kellene szintén elővasnunk. Am ugyanabban az újságban, amiből Mille Constantin megértése áramlik felénk, ugyanabban az újságban egy másik cikk kiméltlenül támadja Goga Oktavián képviselőválasztása alkalmából, még pedig azon a címen, hogy magyar szavazatokkal választotta be magát a parlamentbe.

Ahol a publicisztika ennyire inkonzevens, ennyire kétarcu, hogyan lehessen ott a kormányt kétszínűséggel, Janus-fejűséggel komolyan vádolni a sajtónak, holott a kormány is csak ugyanazt cselekszi, amit ez a kritizáló, ez az elsőkéntre józan, belátó publicisztika?!

Igen, Goga Oktavian egyike az úgynevezett kisebbségbarát politikusoknak. Kisebbségi szimpátiája Szászrégen óta valósággal szállkává szűrosodott a román pártok, újságok, politikusok szemében. A Neamul Romanesc is — Jorga személyes lapja — a választás apropójából lövöldöz rá hallatlan invectivák s válogatott szidalmakat. A gyanúsítások, alaptalan vádak őcska arzenáljából persze megint előkerül riasztólövésnek a csucsa paktum négy patronja, négy beváltásra várakozó pont, amiben Gogák pártja a Magyar Párttal megegyezett. A négy pontot a Neamul Romanesc mint nemzeti veszedelmet mutatja be olvasóinak.

S az egész romániai sajtóban egyetlen ember akadt, aki szembe merészkedik szállni a Goga magyarbarátságából telt szájjal hazaárulást hirdető demagógiával. Vlăd Traian, az Adevărul cikkírója veti fel

a kérdést: mi is van hát azzal a rettenetes négy csucsa ponttal?

Az első pont biztosítja a Magyar Párt jelöltjei számára a mandátumokat olyan kerületekben, ahol a lakosság többsége magyar, amennyiben ily kerületekben a néppárt a magyarokkal szemben nem állít ellenjelölteket.

Mi van ebben a pontban elfogadhatatlan? — kérdezi Vlăd Traian. — S maga felel rá:

— Semmi sem!

A paktum második pontja szerint Gogák meg fogják engedni azt, hogy magyar többségű városokban és községekben a primár magyar legyen.

Ebben a pontban sem lát Vlăd Traian semmi olyant, ami az állam érdeke ellen irányulna.

A román nyelv tanulása magyar iskolákban csak fakultatív lenne a paktum harmadik pontja értelmében. Ebből a pontból kiindulva, amit szintén nem képes elítélni a cikkíró, foglalkozik Anghelescu iskola politikájával s kimutatja, hogy ez a politika elhibázott.

Végül a negyedik pontban — írja Vlăd — Goga megígérte, hogy a magyar egyházak birtokügyeit kormányrajutása esetén meg fogja oldani.

A Neamul Romanescben közölt pontok — úgymond — egyáltalában nem jelentenek veszélyt az államra. Sőt valamennyi pontozat olyan, amit bármelyik román párt becsülettel fogadhatna el magára kötelezőnek. A Neamul cikke — folytatja Vlăd Traian — csupán annak bizonyítására jó, hogy milyen kevés komolysággal tárgyalja a kisebbségi kérdést az egész romániai politikai közvélemény. Ahelyett, hogy egy újságnak Romániában megvolna a maga jól megszabott direktívája, elég félfüllel hallani egyszer azt, hogy valaki koncessziót akar adni a kisebbségeknek s a politikai ellenfelek tábora tüstént kész lehazáárulózni az illetőt.

Vlăd Traian maga is Goga ellenfelek vallja magát. De, annak a négy pontnak alapján, amit a Neamul Romanesc az új szászrégeni képviselő hazaárulásának dokumentumaként leközl, úgy érzi szégyenletes és nevetséges volna sikraszállani Goga ellen.

A négy pont lényegileg különben is benne van a nemzeti-párt programjában is. Avagy talán a nemzeti-párt is ugyanazt a ma már nagyon is átlátszó agyafurtságot kultiválna, amiben a Lupta cikke a kormányt, mi pedig a Luptát találjuk ludasnak: — a kijelentések és valóságok disszonanciáját?!

Jarres kapta a német elnökválasztáson a legtöbb szavazatot

Nincs meg az abszolút többség — Monarkisták és köztársaságiak mérkőzése — Huszonhét és fél millió szavazat

A német nép tegnap érvényesítette legfőbb állampolgári jogát, az államfő megválasztására való befolyását. Az egész köztársaság érzi, hogy a birodalom elnökének megválasztásán magának Németországnak sorsa fordul meg. A jelöltek közül az egyik, még pedig éppen az, aki eddig a legtöbb szavazatot nyerte, Jarres határozottan monarchista érzelmű. Ha a köztársaság népei tehát a választásokon az ő személyében ellensúlyoznak ki öhajaik külföldiességét, abban az esetben a német politika világvonatkozásaiban is új vizekre evezne át. Előnyös volna-e a köztársaság mai helyzetében, ez a neuorientierung, az erősen kérdéses. Anglia például nemrégiben nyilatkozta ki, hogy a Németországgal szemben eddig tanúsított politikáját abban az esetben szívesebben hangolná barátságosabbra, ha a birodalom valamilyen formában békés, demokratikus irány köztársaságba nyújtana garanciát.

Nos, ennek a garancianyújtásnak homlokegyenest ellenkezője volna Jarres megválasztása, ki annyira monarchista, hogy állítólag a monarchizmus érdekében a német birodalom egységének megbontására is vállalkozott volna, amikor a szeparatista mozgalmak erejük teljében voltak.

A választás eddigi eredményei kétségtelenül kimutatják a mérsékelt monarchizmus előterbe nyomulását, viszont éles fényt vetnek arra is, hogy az offenzív reakció, amit a fajvédő Ludendorff személye reprezentál, rövid néhány hónap alatt mennyire tért vesztett talpa alól.

Egy berlini távirat, amit délelőtt adtak fel, az egyes pártok által most, a birodalmi elnökválasztás alkalmára leadott szavazatokat szembeállítja ugyanezen pártoknak a decemberi birodalmi gyűlés képviselőválasztásain leadott szavazatszámaival. A távirat a hétfő reggeli, öt órai ideiglenes záróeredményt tünteti fel a birodalmi elnökjelöltek neveivel. A jelöltek neve mellett fel van tüntetve a párt, amely a jelölteket delegálta, utána következik a leadott szavazatok száma, zárjelben pedig az a szavazatszám, amit a decemberi választásokon a mostani elnökjelöltek pártjai a birodalmi-gyűlés képviselőire adtak le. Eszerint:

Braun szociáldemokrata, mint elnökjelölt kapott most 7.838.000 szavazatot. (Decemberben leadtak a szocialisták birodalmi gyűlési képviselőikre összesen 7.880.963 szavazatot).

Jarres német nemzeti 10.787.870. (decemberben 10.725.084).

Marx polgári demokrata 3.988.659. (decemberben 4.091.636).

Helpach köztársasági 1.582.414. (decemberben 1.917.746).

Held bajor néppárti 1.200.278. (decemberben 1.392.097).

Ludendorff fajvédő 284.471. (decemberben 906.946).

Thalman kommunista 1.885.778. (decemberben 2.708.345).

A hét birodalmi elnökjelöltre tehát hozzávetőlegesen huszonhét és fél millió szavazatot adtak le az ideiglenes szavazat-

zárásig, ami a negyvenmilliónyi szavazat képes német polgárság csaknem háromnegyedrészenek felel meg.

Amennyiben a további szavazatok várhatóan eltolódásokat az eddigi eredményben előidézni nem fognak, akkor a bal és jobb oldali pártok igen egyforma erővel állanak egymással szemben. Mert:

Számítsuk baloldalon a szocialisták, a polgári demokraták s a köztársaságiak, jobboldalon pedig a német nemzetiek, a baljor néppárt s a fajvédők szavazatait. A két ellentábor ez esetben a következő erőviszonyokat tünteti fel:

Braun	— — — —	7.838,000
Marx	— — — —	3.988,659
Helpach	— — — —	1.582,415
Összesen köztárs.	—	13.409,074

Jarres	— — — —	10.787,870
Held	— — — —	1.200,278
Ludendorff	— — — —	284,471

Összesen monarchisták: 12.272,619

Tiszázatlan helyzet a kommunistáké. Nem lehetetlen, hogy ők, eddigi csaknem két millió szavazatukkal éppen a jobboldaliakhoz csatlakoznak, csupán csak azért, hogy zavart növeljenek.

Az eddigi eredményekből bizonyos, hogy pótválasztásra kerül a sor.

Párisból jelentik Fleurián londoni francia nagykövét vasárnap teljesen megegyezett Angliával abban a válaszban, melyet a két hatalom Németországhoz intéz a garancia-egyezmény ügyében. Chamberlain csekély módosítással el is fogadta már a francia álláspontot, Anglia és Franciaország külön válaszolnak, de azonos szöveggel és választukat az előző választás után nyújtják át Berlinben. A közös angol-francia jegyzék kiemeli, hogy Németországnak be kell lépnie a Népszövetségbe és biztosítania kell a francia-angol határok sértetlenségét. A garanciajavaslat több pontjára vonatkozólag azt kívánják, hogy Németország, minden félreértést kizáróan, precizirozza álláspontját.

Hatmillió lei szükséges kétezer hadiárva ellátására

Nagyvárad zsidósága a maga anyagi erejéből fogja árvaít nevelni — Érdekes felhívások a Joint gyűlésén

Főlemelő és humanitárius szempontból nagy jelentőségű gyűlést tartott vasárnap délután a joint-szervezet nagyváradai csoportja. Ezen a gyűlésen imponáns számban vettek részt mindazok, akik az árva sorsa iránt érdeklődéssel viselkednek, akik a zsidó hadiárva gondozását, azok jövőjét nemcsak szívbéli ügyüknek, de emberi kötelességüknek tekintik.

Eddig — mint ismeretes — az erdélyi hadiárva ügyét Amerika zsidósága támogatja igen jelentékeny pénzösszeggel, ez az amerikai támogatás most azonban megszűnik és nemes eszelekedésében Erdély és így Nagyvárad zsidósága kizárólag a maga erejére lesz utalva.

A gyűlésen, melyen Léva Béla dr. előkölt, jelen volt egyébként Cersky, a közép-európai joint-szervezetek igazgatója is. Léva Béla dr. megnyitójában szép és meleg szavakban esztelte a hadiárva sorsát és kiemelte, hogy az azokról való gondoskodás egyenes emberi kötelesség, amit mindenkinek teljesíteni kell a háborúban elesettek árvaírái. Kertész Jenő dr. a kolozsvári kiküldött rámutatott arra, hogy miután Amerika segítségével megszűnt, Erdély zsidóságának a maga erejére kell támaszkodni és hat millió leire van szükség, hogy kétezer hadiárva sorsát, jövőjét biztosítsák. Saját maga iránti kötelességet teljesít mindenki — mondotta — ha a hadiárva gondozó intézmény fejlődésére áldoz, de legalább is ötször annyit, mint eddig.

Kecskeméti Lipót dr. főbb nagy hatást keltő beszédet mondott. Ő is intette a közönséget attól, hogy zsidó nacionalista vagy bármily más jelszóval agítájanak a egyszerű és szent cél érdekében. Amikor hátsókat nyitánjuk — ugymond a főbb — az eddigi

amerikai segítségért, meg vagyok győződve, hogy az erdélyi, illetve nagyváradai zsidóság a maga erejéből is el fogja tudni tartani hadiárvaíráit. Ugy legyen!

Nagy óvációval fogadták ezt a mintegy lelkesítő beszédet, majd Kohányi Rezső dr. tanár, a joint lelkes és fáradtságtalan munkása felolvasta a biharmegyei joint múlt évi nagyszerű működéséről szóló jelentést.

Általános figyelem között Cersky, a joint európai vezérigazgatója tartott határozó beszédet és figyelmeztette a közönséget, hogy a hadiárva támogatása egy olyan áldosság, amit a társadalomnak meg kell fizetnie. Moszkovits Izidor, Kovács Andor dr., Ardós Frigyes és mások felszólalása és javaslata után Bárdos Imre dr. mond köszönetet a megjelenteknek és ezzel a szép és jelentőségtejes gyűlést berekesztették.

Nagyvárad társadalma a Jókai-ünnepségen

A városban az a hír terjedt el, hogy az április 3-iki Jókai-ünnepségekre a jegyek teljesen elfogytak. Igaz ugyan, hogy a jegyek vétele iránt nagy az érdeklődés, de néhány kivétellel még jegyek kaphatók. Az ünnepség előreláthatóan a legszebb lesz a maga nemében. A próbák már folynak a színpadon és dekoráció szempontjából a színház produkciója külön látványosságzámba megy.

Egyik érdekessége lesz a Jókai regényeiből alakitott életképek, amelyeket Hetényi főrendező tervezett nagy gonddal. Az Arany ember, az Új földesúr, a Magyar nábob, Szeretve mind a verpadig, Kárpáthy Zoltán, Cigánybáró, És mégis mozog a föld és a Politikai dívatok c. regények örökéletű alakjai elevenednek fel a színpadon a város urihölgy és férfi társadalma alakításában.

A rendezőket az előképekhez a következő hölgyeket és urakat kérte fel: Butyka Lajosné, Schwartz József és neje, Hunya Benő és neje, Beck Magda, Friedl Baba, Nosz Bandi, Bartsch Ella, dr. Oláh Béla, Cziller Imréné, Szandcz Annus, dr. Rosskopf Béláné, dr. Verzár Istvánné, Morvay Zsigmond és neje, dr. Julier Vilmosné, Vas Árpádné, Moszkovics Lili, Halász Kálmán, Középegy Ilona, Széles Böske, Mihály Ági, dr. Demetrowics Elek, Egely Lajosné, Mandy Pálné, Voticzky Tamás és Emmi, Domokos Duci, Bartos Sándorné, Móricz Anci, Gruber László, Onbica Blanka, Gálbory Erzsébet, Papp Margit, Stefani Margit, Bodó Berci, Hagedds Imre, dr. Szeghalmi Sándor, Sidy Jenő, Örmény László, Andriksa László, Barnyik Albert, Golner László, Kepes Endre, Meer P. I., Havas György Balogh György, Varga Gedeonné, Dr. Olasz Béláné, Papp Dezső és neje, Székuthy Ede és neje, Hanzlian Edéné, Horthy Dezső és neje, Máthé Pálné, Csapó Lencsi, Czeglédy Emmi, Czeglédy Irénke, Medvigy Ferencné, Papp Margit, Tátray Böske, Moirán Ervin, Haldu Manci, Ruffy Paula, Reidner Gyuláné, Sulyok Ica, Lezuo Arthurné, Krausz Samu, Imrik Mária és Sanyi, Krausz Lajos, Istvánffy Lili, Kelemen Kálmán, dr. Haász Áronné, Németh

Pálné, Varró Ági, Varga Dezsőné, Némethy Gizike, Török Margitka, Varga László, Petróczy Áice, dr. Gáspár Miksáné, dr. Tóth Ferencné, Szabados Vilma, Schenker Duci és Annus, Nosz Ilonka, Materny Klára, Altnöder Rózsi, Morvay Andor és neje, Krausz Samuné, Barti Ernőné, Barti Sándorné, Maróti Annie, Pásztor Klára, Bleyer Ella, Haas nővérek, dr. Fodorné Révész Magda, Mayr Margit, Szabó Ica, dr. Masznyik Elemér és neje, Csanda Endréné, Varga Ibolyka, Moré Baba és Széles Kálmán. A felkért hölgyek és urak tegnap délután 4 órakor tartották meg az első próbát a színház színpadán.

של פסח Weinstein
husvétli fűszer Testvéreknel
legolcsóbb Str. Nic. Jorga (Zöldfautca) 15. Telefon 10-95.

POPPER BALLY MATHAN CIPŐK
REICHARD DEZSŐ céghez megérkeztek.

Állandó képszálon
neves külföldi és hazai művészek munkáiból a
Láng félekönyvkereskedés külön termében
Bulevardul Regele Ferdinand (Rákóczi ut.)

Értesítés.
Április 1-én, szerdán délután 6 órakor tartja ismét
árverését
a Humanitas, amelyen szebbnél szebb dolgok kerülnek árverésre alá.
Egész nap nyitva!
Állandó kiállítás!
Humanitás
Sas palota, Avram J. (Kossuth) u'cai oldal

DORIAN

Ma, kedden
Edmund Rostand
halhatatlan drámája

Cyrano de Bergerac

9 felvonásban.

RENDESZ: HEDYARAK

Lascu Péter lelkész nyilatkozata

Ugy látszik, hogy az élesdi pör — amely dr Jacob János és Lascu Péter közötti harc egyik felvonása — még sok tintát fog elfogyasztani. Tegnap megjelent a Nagyvárad szerkesztőségében Lascu Péter lelkész és a következő nyilatkozat közlését kérte:

Igen tisztelt Szerkesztő Ur! A „Nagyvárad” március hó 22-iki számában egy cikk jelent meg „több mint ötven vádlottat halgattak ki Jacob János perében” cím alatt, egy másik cikk március hó 24-iki számban az „Élesdi nagy pör” cím alatt köztem és Jacob János fennálló peréről hozva tudósítást, amelyet az alesdi járásbíróság tárgyal az elmúlt napokban. Miután a cikkekben írottak legnagyobb része valótlan-ságot foglalnak magukban, a sajtótörvény értelmében kérem az alábbi helyreigazítást közölni b. lapjában.

1. Nem igaz az, hogy azoknak a parasztnak, akik a Miniszteriumhoz felterjesztett memorandumot aláírtak nem lett volna joguk földre. Az aláírtak kivétel nélkül igényjogosultak.

2. Nem igaz, hogy azok a parasztnak, akik felkértek, hogy a memorandumot szerkeszsem meg azt vallották volna, hogy nem tudták mit írtak alá. A „Nagyvárad” kiküldött tudósítója, ha az igazságnak megfelelően akarta volna tudósítani olvasóit, alkalma lett volna személyesen meggyőződni erről. Az aláírók mind azt vallották egy kivételével, hogy nagyon jól tudták mit írtak alá, nekik a memorandumot felolvasták és ők vállalják érte a felelősséget. Akadtak olyanok is, akik azért jöttek a járásbíróshoz, hogy a memorandumot utólag írják alá, mert amikor azt a Miniszteriumhoz felterjesztették, nekik nem volt alkalmuk aláírni. Maga ez a tény elég bizonyítása annak, hogy a „Nagyvárad” valótlan-ságokat állított az említett cikkekben. Ezek a megjegyzéseim a 22-iki cikkre vonatkozólag.

A 24-én megjelent cikk valamennyi állítása szerint valótlan és tendenciózus. Valótlan az, hogy a kihallgatott parasztnak nagyrésze tagadta, hogy a memorandumot aláírta volna. Ugyancsak valótlan-ság az, hogy én írtam volna alá a nevükel a memorandumra ugyanis megállapítást nyert az említett tárgyalás alkalmával, — hogy én senkinek a nevét a memorandumra nem írtam alá.

Hasonlóan valótlan-ság az is, hogy a parasztnak nem ismertek volna rá az aláírásukra, sőt ellenkezőleg valamennyien kijelentették, hogy ők írták alá a memorandumot és jól tudták, hogy abban gróf Bethlen birtokáról van szó, amelynek azóta még dr Jacob János az állítólagos tulajdonosa.

A „Nagyvárad” című lapban megjelent cikkek fentiek szerint bebizonyult valótlan-ságok, amelyeket a lap tudósítója bizonyos tendenciákkal írt, feledve, hogy nagyon rossz szolgálatot tesz vele lapjának és félrevezetett olvasóinak.

Amennyiben a „Nagyvárad” olvasói meg akarnának győződni, úgy figyelmükbe ajánlom a legnagyobb román lapoknak mint az „Universul”, „Lupta”, „Dacia”, „Patria”, „Ideia Nationala”, „Romania Intregita” stb. stb. régibb és legújabb cikkei, amelyekben több objectivitással és igazság szeretettel foglalkoznak az ügygel és éles hangon elítélik Jacob János birtokvételét.

Aştilek, 1925 év március hó 26-án.

Lascu Péter
gör. kel. román lelkész.

Erre a nyilatkozatra az a megjegyzésünk, hogy mi lapunk első cikkét — amint azt ott jeleztük is — a Sentinelából fordítottuk le — és így a felelősség az abban foglaltak valótlan-ságáért nem minket illet.

Lascu lelkész még egy nyilatkozatot hozott hozzánk, amit lapunk holnapi számában fogunk közölni.

APOLLÓ MOZGÓ

Repriz!

Még ma és holnap

Repriz!

A rejtelmek háza

I. és II. rész együtt. — A legszebb, legromantikusabb témájú film!

Mosjoukine, Kolin legparádésabb szerepe!

Római koncert, párisi énekparti a váradai postahivatalban

— A rádió bemutatása —

Van olyan ország is már Európában, sőt több van olyan, ahol a rádió már nem cikktema, hanem rendes használható eszköz, szobafelszerelés, mint teszem a wekker a hálószobában, az írógép a dolgozószobában. A rádió az ebédlő tartozéka, ott van minden uricsalád asztalán, mint kulturszomjunk idején nálunk a remekírók.

A rádió nemcsak arra jó, hogy Londonban rákezd egy dzsezzband zenekar és ütemeire egyformán lehet táncolni Lisszabonban és Nagyváradon. Nemcsak arra való, hogy a Pece-után hallgassam meg Jeritzát személyesen, vagy Casals Pablót, mert viszonyaim nem engedik, hogy évenként néhány hónapot külföldi barangolásokkal töltssek. Nem mehetek a hegyhez, de a rádió minden hónapos szobába odaviszi a hegyet. A rádiót azonban nem sajátította ki a művészet. A rádió betegápoló és a világ legnevesebb művészeit fizeti meg, hogy az ágyban elszórákzhassanak. De egy pillanat alatt közvetítik neked a világ minden jelentős eseményét, a politika alakulását, a zürichi jegyzést. Mink még élni nem tudunk vele. vannak országok, városok, ahol nem tudnak lélegzeni nélküle.

A rádiót mutatta be tegnap és tegnapelőtt nagyobb nyilvánosságnak a váradai posta. Nagyváradnak ugyanis, — van-e, aki tudja — két esztendő óta van egy olyan fellelvő állomás, mely a rádió szabad használata esetén egész Nagyromániában el tudná látni a közvetítő szerepét. A kis apró szerkezetek ugyanis csak akkor tudnak működni, ha van a közelben egy jelentékeny nagy állomás, mely összegyűjti az elfáradt, pillanatok alatt ezer kilométereket megjárt hangot s megerősíti, felüldíti további utjaikra. A nagyváradai állomás tértelenségre van kárhoztatva. Egy-két rajongó postás kapcsolja fel éjszakánként a fűlre a kagylót, hogy meghallgassa a világ dobbanásait. Tegnap és tegnapelőtt két napos vendégségbe elhozták hozzánk a postatisztviselők táncmulatsága alkalmával Bukarest erősítőjét, amely lehetővé teszi, hogy az egész teremben szétterjedjen a hang és kagyló nélkül lehessen úgy hallani, mintha a távoli művész a szobában tartózkodna.

Sajnos, a váradai izelítő nem volt gourmandoknak való. A hullámhosszt még nehezen tapogatták ki, a bukaresti erősítő valami elavult modell volt, amely nem bocsátotta át tisztán a hangot, de a váradai postaépületben 1925 márciusában mégis megjelent Páris, Róma, Berlin, London, Bécs hangja. Egy nagy fonográf tölesér a pódiumra helyezett asztalkán s oldalra tőle Antonescu ur és Combovici ur, a rádió helyi szakértői. Ők keresik a városokat és kapcsolják a legérdekesebb hallgatni valót.

— Róma következik — szól a kezelőtiszt és hegedűszó hangja árad szét a teremben. Alttalában a további műsor folyamán is Róma hallható a legtisztábban. Páris egy énekduettet ad. Egy tenorista és egy énekesnő vannak az apparátusnál. Berlinből egy színházi előadás hangjai hallatszanak, a hang azonban megtörik. Bécs bemondja a holnapi nap műsorát és koncertjét, a Gotterhalte-veit fejezi be.

— A Gotterhalte utlevél nélkül jött a határon — jegyzi meg valaki.

— London!

Valami mulató lehet. Pattogó dzsezzband, talán a legújabb, amely egy év múlva érkezik meg hódító körútján a váradai lokálokba. A képzelet előtt föl-tárl a londoni bar bordó kárpitja, finom pincérek suhannak gummisarkon az ételekkel, a pezsgő-puncsokkal. Egy flegmatikus ur elkurjantja magát és ez precizen, hibátlanul hallatszik:

— Ylow yon my lady

A képzelet oly intenzíven repül át az átvághatatlan messzeségbe, hogy a tisztán elküldött szavak megdermesztik az agyvelőt. Istenem, ez lehetséges? Csak néha haragosan felkarrog a tölesér, mintha valami ismeretlen hatalom haragudna. Mint egy kutya, aki megugatja a közölcsmérszéköt, amikor be akar jutni birodalmába. (bl.)

Uriszabóságom

a Strada Gen. Berthelot (Sal Ferenc-u.) 17. sz. a.

megnyitottam

Szolid árak!

Pontos kiszolgálás!

DENGELEGI

EZÜST

evőkészletek és disztárgyak

gyári árban

a legfinomabb minőségben kaphatók

Valódi gyöngysorok érkeztek

Aranyszerkezetek óriási raktára:

KÁLMÁN

ékszerésznél

Oradea-Mare, Piața Unirii

(volt Szt. László-tér)

Földes

modern cimfestő műterme

Strada Saguna (Kapucinus-u.) 19

TEMESVÁRI SÖR

Minőségben leülmulhatatlan

Készpénz áraknál is olcsóbban!

20 heti vagy 5 havi

részletfizetésre

árúsít mindenféle textil és ruházati cikket, férfi és női szöveteket, kelengyékét stb. a

HELLAS

áruforgalmi r.t.

ORADEA-MARE,

Str Avram Iancu (Kossuth-utca) 14 szám

Telefon Interurban 960

Beszerzési csoportoknak legelőnyösebb ajánlattal szolgál. Vidéki megbízásoknak a leggyorsabban tesz eleget!

KÁRPITOS

munkákat elsőrendű kivitelben készít:

Gidáli Manó

Ciorogarii (Uri)-u. 2. — Kész hencserek kaphatók.

Igen kedvező alkalom nyílik olcsón vásárolni, mert férfi és női ruha szövet raktárunkat kiürültük mélyen leszállított árakban.

HAJNAL és RÓZSA

vászon és női divat áruháza

Str. J. Vulcan (Nagy Sándor)-u. 1.

Hétfőn és pénteken nagy maradék vásár.

Ezerszeres pénz, 1200 dollárt

Senki ne üljön fel hangzatos hirdetéseknek!

polgári bizottság végzi. — A bizottság határozata szerint

vagy egy most épült, modern, 3 szoba, fürdőszoba és mellékhelyiségekből álló házat nyerhet aki megveszi 250 L-ért a Hegedűs Hirlapirodában a szatmári Kosa-féle házorsolás egy sorsjegy

Ennél a házorsolásnál összesen csak 1800 (egyezer nyolcszáz) és négy számlálhatatlan sokezer sorsjegy bocsátott ki, a nyereséje tehát mindenki számára realizálva van. A sorsolást közjegyző és kül

a huzás napja visszavonhatatlanul 1925. május 10

A jeruzsálemi héber egyetem megnyitása

Az egész világ érdeklődése fordul Jeruzsálem felé, ahol április elsején nyitják meg a héber egyetemet. Nagy külföldi lapok méltatják a nagy eseményt, kellő értékre szállítják le azokat a híreket, mint ha az arabok tüntetése bármilyen kismértékben is megzavarná az ünnepély fényét és harmóniáját. Balfour lordot mindenütt lelkes ünnepség és hódolat veszi körül. Az egész tudományos világ neprezentánsai gyülekeznek Jeruzsálemben, hogy tanúi legyenek egy ősi kultúra esodálatos megújulásának.

A napokban érkezett meg Patrick Geddes tanár, aki Mr. Mears-al együtt az egyetem épületét tervezte. Dr. Israel Levy Franciaország főbíróját a zsidóság a haitai kikötőben élénk óvációkban részesítette. Szíria kormányzója, Serrail tábornok beígérte a megnyitó előadásán való részvételt. A francia kormány megbízta Maugras jeruzsálemi főkonzult, hogy jelenjen meg hivatalos minőségben az egyetem megnyitó előadásán.

Hollandia két egyetem által képviselteti magát a megnyitáson. Oxford egyeteme Garstang professzort, világhíres archeológust küldte a megnyitáshoz, míg Cambridge egyeteme Sir Ronald Storrs képviselteti magát, Dublin egyetemét: Max Nurock fogja képviselni.

Az egyetem megnyitását közvetlenül követni fogja a matematikai és fizikai fakultások épületének alapkövetétele. Az egyik fakultás lord Balfour nevét, a másik Einstein professzort fogja viselni.

Az elmúlt héten az egyetem minden telkét és épületeit bevezették a telekkönyvbe, mint a Zsidó Nemzeti Alap tulajdonát. A zsidó középületek telekkönyvi regisztrálása egyébként majdnem kizárólag a Zsidó Nemzeti Alapra történnek.

A lengyel kormány egy kilencezer jüdaicát tartalmazó kötetet ajándékozott a héber egyetemennek. A könyveket és a könyvek számára külön elkészített művészi kivitelű szekrényeket a napokban küldik el egy kormánytisztviselő kíséretében Jeruzsálembe. A kovói egyetem Avishanis professzorral képviselteti magát. A tudós egy héber, litván és angolnyelvű memorandumot visz magával, amelyben a litván nép köszönti a zsidók népét abból az alkalomból, hogy a zsidó nemzet immár az idegen főiskolákon és akadémiákon eltöltött évek után saját tudományos hajlékát építette föl és innen terjesztheti a zsidó bölcsességet és tudományt.

Legújabb értesülések szerint L. S. Amery gyarmatügyi miniszter és Sir Samuel Hoare már elutaztak Palesztinába és Irakba, hogy itt hivatalos ügyekben tárgyaljanak. A miniszterek előbb Bagdadba utaznak és innen Jeruzsálembe, ahol Sir Herbert Samuel vendégei lesznek és részt vesznek az egyetem megnyitásán.

Saját készítésű antilop, lag és színes

Cipők 400-, 500-, 600 lei, míg a készlet tart.

Gáll, Bulev. Regele Ferdinand 7-a.

Műhelyhelyiség

2 részből álló (8x5 m. és 4x5 m.) földszinti

a Reg. Ferdinand (Rákóczi-uton) azonnal kiadó.

Értekezni naponta d. u. 4—7-ig Calea Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 20. szám.

BREUER.

Miért függesztették fel állásából az érmihályfalvai főjegyzőt

A vádak és a védekezés

Érmihályfalva, márc. 29. (Kiküldött munkatársunktól.) Ezelőtt két esztendővel valami kicsinyes lakáspör miatt kitört a harc Érmihályfalván Panovici Leontin főjegyző és Maghier János határrendőrségi detektív között. A harc kiábrándító volt és a két év folyamán újabb és újabb egyének sodródtak belé úgy, hogy ma két oldalon áll a küzdő tábor. Az egyik oldalon Panovici Leontin főjegyző áll, akit négy nappal ezelőtt Ciortin János megyei főjegyző vizsgálata alapján a prefektus felfüggesztett állásából. A másik oldalon igen sok polgár áll és egyenéhány személyes ellenfele a főjegyzőnek. Ezek között nincs nyomozó, de a céljuk egy: távolítani a főjegyzőt.

Az ellenfélnek a küzdőtérn látható vezére Maghier János határrendőrségi detektív. Egyidőben került Érmihályfalvára a főjegyzővel. Az első hetekben valami lakásügy miatt összekülönböztek és ettől kezdve Maghier minden energiájával harcol a főjegyző ellen. Maghier dacára annak, hogy néhány éve még gazdatiszt volt, ügyes és szívós nyomozó és ma már teljes anyag áll rendelkezésére.

Panovici Leontin határozottan értékes egyéniség. Gróf Hadik János gyermekénél volt nevelő fiatal éveiben. Később theológus lett és felügyelője a nagyváradi görög katolikus internátusnak, a „paszulyvárnak”. A papi pályát azonban otthagytá, megősült és megszerezte a tanári diplomát. Az impérium átvételé után hosszabb ideig Nagyváradon mint dohányraktári főnök működött, amíg Érmihályfalvára főjegyzői kinevezést nem kapott. Nagyváradi pozíciójában igen korrektül viselkedett, visszaélést nem követett el és jóllehet olyan állásban volt, ahol bőven lehet baksist aratni, mégis román leckeadással gyarapította keresetét. A liberális-pártnak már a Bratianu-kormány előtt egyik számottevő tagja volt, többek között helyet foglalt a párt állandó választmányában. Igazán nehezen tudjuk elhinni mi, akik őt jól ismerjük, hogy jegyzői pozíciójában megszádlult volna a megzavargodás lehetőségétől és visszaélések elkövetésére vetemedett. Intelligenciája Érmihályfalván is hamar érvényesült és gyorsan megismerkedett az adminisztráció titkaival. Érmihályfalván néhány hónap múlva a görög katolikus hitről a görög keletre tért át és szervező erejével megalapította az ottani görög keleti egyházat. Ezt a működést sok helyen szívesen látták és Panovici sok előkelő ember kegyét megszerezte, de viszont ez szerzett neki sok ellenséget is, többek között Chirvai Vazul képviselőt.

Ismeretlen emberek igazoló iratai

A felfüggesztés alapját képező vád tulajdonképeni főpontja az, hogy Panovici községi főjegyzői minőségében a körsnyéken is teljesen ismeretlen három egyének útlevélhez szükséges iratokat adott ki, továbbá, hogy négyöt vasadi és gálospetri román nemzetiségű lakos részére olyan igazoló iratokat adott ki, amelyek szerint azok zsidó és református vallásúak és amely iratok alapján amerikai útlevélet kaphattak.

Elsősorban tehát a vádaknak erre a részére térünk ki.

A főjegyző ellen beadott feljelentés első pontja szerint az érmihályfalvai jegyzőség iktatókönyve három nevet tüntet fel, mint akiknek a részére a főjegyző útlevélhez szükséges összes iratokat adott ki.

Komádi Lajos 47—1924., Wert-

heim Jenő 48—1924. és Kővári Tibor 49—1924. iktatószám alatt kaptak igazoló iratokat, amelyek alapján a prefektura teljesen jóhiszeműen az elsőnek 77—1924., a másodiknak 81—1924. és a harmadiknak 82—1924. szám alatt útlevélet tényleg ki is állított.

Ezeket az egyéneket sem Érmihályfalván, sem a közigazgatásilag hozzá tartozó területeken senki sem ismeri.

De nem ismeri a főjegyző sem — és amint munkatársunk előtt kijelentette, — néhány egyéneknek adott útlevélhez szükséges iratokat, csak hogy a község megszabaduljon tőlük.

Rothman Lajos ügye

Második súlyos pontja a feljelentésnek Rothman Lajos ügye, aki 413—1924. szám alatt útlevélhez szükséges iratokat kapott, holott a főszolgabíró által vezetett idegen állampolgárok nyilvántartásában 66—1924. szám alatt szerepel.

A feljelentés szerint Rothman Lajos vértési (Magyarország) lakos. Érmihályfalván lakik az öccsének a veje Rubinstein József. Ehhez jött magyar útlevéllel Rothman Lajos és néhány nap múlva itt kiadott iratok alapján román útlevélet kapott. Az igazoló iratokban az 1890-ben született Rothman 1887-ben Gálospetriben születettnek van feltüntetve.

A kihallgatásnál Rothman Lajos nevét össze akarták zavarni a Rothman Vilmoséval, aki tényleg a veje Rubinsteinnek.

A látszat azt mutatja, hogy Panovici itt teljesen jóhiszeműen járt el, de semmi esetre sem a szükséges gondossággal. Ma mind a két Rothman Kubában van.

Amerikai útlevélek

Hat vasadi és gálospetri lakos amerikai útlevélhez szükséges iratokat kapott Érmihályfalván. Az iratok valószínűleg a valódi adatokat tartalmazzák, a vallást kivéve. A vallása mindegyiknek meg van változtatva, mert román nemzetiségű polgár nem kaphat amerikai útlevélet.

Emnél az ügynél nemcsak a feljelentést ismertettük, de kötelességünk leköszölni a Panovici megjegyzéseit is.

A feljelentés szerint Baros József vasadi lakos, aki román és 1888-ban született az Érmihályfalván kapott iratok szerint zsidó gazdász és 1886-ban ott született.

Az útlevélkérvényhez csatolt iratokon 520—1924. előjárásági szám van feljegyezve. Az iktatókönyvben ezen a számon Bibor János református vallású vasadi születésű érmihályfalvai lakos szerepel, aki a feljelentés szerint nem más, mint Bibartin Joan vasadi román földműves.

Masu Vasile vasadi lakos, mint Mosonyi László kerékgyártó vitorlázott ki Kubába.

Ma már mind a három összetört reményekkel érkezett haza. Borzasztó dolgokat mesélnek kubai kinszenvedéseikről, ahová két érmihályfalvai kivándorlási ügynök jóvoltából kerültek. Az utért ezeknek egyenként 28 ezer leit fizettek, viszont az ügynökök a jegyzőkönyv szerint minden egyes ember iratáért 1500 leit adtak a főjegyzőnek.

Mind a három paraszt teljesen tönkrement anyagilag és fizikailag.

Baros József két ujját hagyta Kubában. Most nehézkesen kölcsönpenzen próbálja ismét megalapozni a jövőjét.

Ezekről Panovici főjegyző a következőket mondotta munkatársunknak:

— A határmeghúzás következtében különösen a közigazgatásilag Érmihályfalvához csatolódott pusztákon nagyon sok olyan egyén van, akik magyar területen levő községek anyakönyveiben vannak felvéve. Ezek most képtelenek megszerezni

az anyakönyvi kivonataikat. Nem lehet mondani, hogy ezeket a legnagyobbbrészt kétes igazságtenciájú embereket bárki is szívesen látna a község területén. Nekem is ez volt az álláspontom, csak hogy a községet megszabadítsam tőlük, a részükre útlevélet kérő ügynököknek azok bemondása alapján kiadtam jóhiszeműen az iratokat. Nem emlékszem már, hogy milyen vallásnak voltak feltüntetve az iratokban, amilyeneket most, mint értesülünk, a minisztériumban nem találunk.

Elmondja még a főjegyző, hogy egy amerikai útlevelekérvényhez 15-18 okmány szükséges. Ezeknek felbélyegezve a kiállítási illetéke 250-300 lei, viszont mivel az iratok sürgősek voltak, a hivatalos órák kívül, éjszaka is dolgozva állította ki azokat és az a véleménye, hogy így jogosan fizettette meg a különórán végzett munkáját.

Amerikai útlevelekhez szükséges iratokat kaptak meg és most Kubában vannak: Salamon Vasile 511-924. szám alatt, Bacio Ilie 512-924. szám alatt és Uglai Sándor vasadi lakosok.

A feljelentés szerint útlevelet kapott még sok olyan egyén is, akik katonakötelességben vannak a kötelezettség teljesítése elől részint Párisba, részint más külföldi városba utaztak.

A feljegyzés tulajdonképeni oka, értesülésünk szerint az, amit fent felsoroltunk, azonban még igen sok vádpontot hoztak fel ellenfelei, akik azzal vádolják őt, hogy igazságtalan rendelkezéseivel megfélemlített megnehezítette az érmihályfalvi viszonyokat.

Ezekről lapunk legközelebbi számaiban írok.

(f. s.)

Szilágyi Lajos és társai bevonulnak a magyar parlamentbe

Megtört a magyar ellenzék passzivitása

Budapestről jelentik: A magyar parlamenti ellenzéki blok pártjai között az utóbbi időben nemcsak taktikai, de politikai ellentétek is mutatkoznak. Különösen kiéleződött ez az ellentét, mert Vámbéry Rusztmetet jelölték Győrben. Szilágyi Lajosnak a kis polgárok gyűlésén mondott szombat beszéde egyenesen meglepetést keltett. Szilágyi bejelentette a passzivitás megszüntetését és hangsúlyozta, hogy a demokratikus szövetség tagjai: Szilágyi Lajos, Boros János, Létai Ernő, Drózdly György, Hegmegi a választójog plenáris tárgyalására bevonulnak a parlamentbe.

Szilágyi Lajos az újságíróknak kijelentette, hogy a polgárság túlnyomó része és a sajtónak majdnem valamennyi orgánuma a passzivitás feladását követelte. A nyomás elől — úgy mond Szilágyi — kitérni nem akarunk. Megállapíthatom, — mondotta, — hogy csalódtunk a passzivitás várható eredményének megítélésében. Azt hittük, hogy Bethlen engedményeket fog tenni, ez azonban nem következett be. Ha az ellenzéki blok nem is mondaná ki egyöntetűen az aktivitást, én nevezett képviselőtársaimmal bevonulok a parlamentbe.

* Női és gyermekruhák nagy választékban érkeztek és olcsón kaphatók a Modell áruházban Str. Vlahuta (Szt. János-u.) 6. szám.

Legnagyobb magyar regény siker:

Erdős Renée: Hárfás és folytatása a Herceg

Kapható a Hegedüs Hirlapirodában.

ÚJ DONSGOK

* A prefektus Bukarestbe utazott. Dr. Popovici Miklós prefektus a szombat délutáni vonattal hivatalos ügyekben Bukarestbe utazott.

* Személyi hír. Dr. Adorján Emil, az Indusztria Bank elnöke, tegnap többhetes párisi és londoni tanulmányutjáról hazaérkezett.

* Nagyváradiaiak zárandokutja Rómába. Husvét után nagy zárandokcsapat indul Rómába, amelyhez Erdélyből százhetvenen jelentkeztek. Nagyváradról és Bihar-megyérből a következők indulnak a zárandokutra: Lestván Endre prépost-plébános, Costabagna Arthur mérnök és neje Belényes, özv. Justh Karolyné, dr. Roskopf Béla és neje, özv. Várady Györgyné, Kuchta Endréné, Pozderecz Mariska, Krisztik János esp. plébános, Királydaró, Hagen Ferenc esperesplébános, Székelyhid, Gálffy Sándor r. kath. lelkész, Glatz Mihály, Gerzson Zsigmond Királydaróc, Déry Lajos Királydaróc, Szilágyi Dózsa premontrei tanár. A jelentkezéseket már lezárták. Az uti költségei első osztály 20.000 lei, második osztály 16.800 lei és harmadosztály 12.000 lei. A zárandokok április 14-én indulnak Nagyváradról Budapestre, ahol csatlakoznak a magyarországi zárandokokhoz. Velencén, Páduán át érkeznek Rómába, ahol a pápa a zárandokokat kihallgatáson fogadja. Az uti költségbe benne van az elszállásolás is az egész uton. Rómában öt napot és minden városban egy-két napot töltenek. Assisi, Nápoly (két nap), Florenc Velencén át térnek haza. Az ut 14 napig fog tartani.

* Birói szemle a Weiszlovits-sírkötelepen. Tudvalevő, hogy a Weiszlovits sírkötelep kilakoltatására vonatkozó rendelet most már jogerőssé vált. Weiszlovits tekintettel arra, hogy a karhatalommal való kilakoltatás igen nagy anyagi károkat okozhat, arra kérte a járásbírósgót, hogy állapítsák meg a telep mei helyzetét. Tegnap délután Chis Jenő járásbíró helyszíni szemlét tartott a sírkötelepen, szakértőnek Bródi Márton kőfaragómestert kérték fel. Bródi részletes jelentést készít a raktárról, annak jelenlegi helyzetéről és értékéről, hogy ha Weiszlovitsot károsodás éri a kilakoltatásnál, ezt a szakértői jelentést felhasználhassa.

* A református polgári leányiskola Jókai-ünnep. Imrozás közönség jelenlétében, minden elismerést megillető módon és nívón ünnepelte meg a református polgári leányiskola Jókai emlékét vasárnap délután az iskola dísztermében. Az iskola tanulóinak énekkara az Innul nacional preciz éneklésével nyitotta meg az ünnepélyt, amely után a 100-ik dícséreret énekeltek. Magas színvonalú emlékbeszédet tartott Jókairól Gálbory Erzsébet igazgatónő, akit a közönség nagy elismeréssel és szeretettel ünnepelt. Kursinszky Márta III. o. t., Szűcs Ilus, Kovács Rózi IV. o. t. és a kis Varga Anikó II. o. t. pompás szavatai méltó elismerést arattak. Dénes Mária és Jónás Zsuzsika IV. o. t. négykeze, Fürst Kató zongorajátéka kiérdemelte a szerzett ovációt. Szabó Ilonka egy Jókai-mesét adott elő elismerést érdemlő ügyességgel. Széles Kálmán Lavotta első szerelmét játszotta hegedűn Molnár Boriska preciz zongorakísérettel. A közönség zajosan megtapsolta a kitűnő előadást. Az ifjúsági énekkar a kitűnő Lobermayer Gyula karnagy vezetésével énekszmakokat adott elő, amiket a közönség több ízben is megismételtetett elismerése jelöl. Különösen a Nótás kapitányból előadott szám keltett nagy tetszést. A szép ünnepet az Erős várunk kezdetű

zoltár fejezte be, melyet a közönség együtt énekelt az ifjúsággal.

* Egy kiváló magyar festőművészről kiállítás Nagyváradon. A nemes és tisztá művészet iránt érdeklődéssel viseltető közönség bizonyára kellemesen emlékezik vissza a Helikon idei szezonjának egyik legnagyobb sikerű kiállítására, amikor Patakyl Lászlónak, az elhunyt nagy magyar mesternek munkái kerültek bemutatásra. Az elhunyt nagy művész híres nevének és zsenialitásának méltó örököse leánya, Patakyl Kató, egy fiatal de máris nagy és jelentős sikereket könyvelő festőművész, aki a napokban Nagyváradra érkezett és legközelebb ünnepélyes keretek között nyitja meg művészeti eseményzámba menő kiállítását a Helikon termében. Patakyl Kató Budapesten végezte, majd Párisban és Münchenben tökéletesítette ismereteit. Tájképe, figurális dolgai, de különösen portréi az élet, az eleven impresszió erejével hatnak. A kiváló festőművész már most hozzáfogott Nagyvárad néhány társadalmi előkelőségének portréfestéséhez, melyek Helikonbeli kiállításának alkalmával a közönség elé kerülnek.

* Nagylak és a román-magyar bizottság. Aradról telefonálják: Körülbelül két hete tartózkodik Aradon, illetve a megyében egy román-magyar bizottság, mely a megyei és községi vagyonok likvidálásával foglalkozik. A bizottság munkájával kapcsolatban most magyarországi lapokban olyan hírek terjedtek el, mintha a bizottság határkiigazításról is tárgyalna. Magyarországi lapok ugyanis azt írták, hogy Nagylak községnek (mely Romániához) és Nagylak állomásnak (mely a magyar részhez tartozik) ügyét tárgyalják többek között. Ez a kérdés Nagylakon sok földbirtokost érdekel, miután ott a földek egy tagban vannak. Mindeme hírekre vonatkozólag Lázár Agoston dr. Arad megye alispánja kijelentette, hogy a bizottság kizárólag csak vagyonlikvidálásával foglalkozik és szó sem lehet határkiigazításról. A tárgyaláson mindössze az került szóba, hogy a földbirtokosok átkezelésének módjait enyhítsék.

A „DOROTHEUM”
ma este fél 7 órakor tartandó árverésén nagyrészt

**könyvek és
kézimunkák
kerülnek árverés alá.**

A jövőben árveréseinket a lehetőség szerint specializálni fogjuk és kérjük régi vevőinket, hogy ezen az első árverésünkön jelenjenek meg.

Szalay Dezső uri szabó Str. Ciorogariu 9. (volt Uri-utca) **Tavaszi angol szövetek megérkeztek.**

LEGUJABB

Elmaradt a döntés az üzletbérek meghosszabbítása ügyében

Véres összeütközés a háztulajdonosok és kereskedők között

Bukarestből jelentik: Tegnap miniszteri értekezlet volt, amelyen elhatározták, hogy mivel Bratianu Jonel miniszterelnök floricaí birtokán betegesen fekszik, az üzletbérek meghosszabbításának tárgyalását későbbi időre halasztották.

A kereskedők a Dácia nagytermében gyűlést tartottak, amelyen követelték, hogy az üzletbéreket az 1916. évi bér 6-20-szorosában állapítsák meg, vitás esetekben pedig döntőbíróság határozata legyen az irányadó.

A Dáciában tartott gyűlés után a kereskedők a Boulevard Elizabetin tüntető felvonulást rendeztek. Itt találkoztak

szembe a háztulajdonosok tüntető menetével, akik egy másik helyen tartott gyűlésről vonultak fel.

A kereskedők és a háztulajdonosok között véres összeütközés történt és egy Petre Ionescu nevű kereskedőt a rendőrség letartóztatta.

A kereskedők menete erre visszatért a Dácia-terembe és elhatározták, hogy delegációt küldenek Bratianu Vintila pénzügyminiszterhez és őt kéri fel, hogy a kereskedők érdekében intervencionáljon.

Újabb jelentések a német elnökválasztásról

Berlinből jelentik: A szavazási áranyok szükségessé fogják tenni a második választást. Jarressel szemben a szocialisták a demokraták és a centrum előreláthatólag Marx személyében állapodik meg. A második választás április 26-án lesz.

Marx ugyan mindössze 3.900.000 szavazatot kapott, de emellett mégis valamennyi köztársasági párt bizalmát bírja. Marx és Jarres közt igen küzdelmes póaválasztás várható.

Berlinből jelentik: A decemberi választáson a választóknak jóval nagyobb tömege vett részt, mint a mostani elnökválasztáson. A szavazók távolmaradását a hideg, esős időjárás rovására írják.

* Catana rendőrprefektus két napi haladékat adott a Sternberg-üzlet kiköltözésére. Tegnap délelőtt kézbesítették Catana rendőrprefektusnak a közigazgatási bizottság határozatát, amellyel Sternberg Izsák üzletének kilakoltatását rendelték el. Catana rendőrprefektus magához kérte Sternberget és a kiköltözésre két napi haladékat adott, ha ezalatt az idő alatt nem költözik ki, úgy április elsején a rendőrség Sternberg költségére karhatalommal kilakoltatja.

* A Katolikus Legényegylet kulturdelutánja. Fényes sikerű kulturdelutánt rendezett tegnap a Katolikus Legényegylet, amelynek kulturális téren kifejtett munkássága őszinte elismerést érdemel. Haláty Böske finoman interpretált néhány dalt, Rottensteiner Sándor művészi zongorakisérével, Arnóczky János sok megértéssel hegedült Pleyel-variációkat. Oswald Pál igen tanulságos előadást tartott „Az éjjeli nap országáról”. Végül az egylet zenekara a Haydn-adagiót interpretálta nagy sikerrel.

* Felülfizetések az Orvos-Gyógyszerész-bál alkalmával az orvosok özvegyei és árvái alap javára: 1000 lelt adtak: Stern Dező R.T., László maloin R.T., Vitoria kötszergyár. 750 lelt adtak: Magy. Ált. Hitelbank, Egyesült Bank, Biharmegyei Takarékpénztár, Szűdricsi-Petrőczy erdőpar. 500 lelt adtak: dr Adorján Emil, Nagyvárad Hitelbank, Leszámítoló bank, Rosenberg Izsó R.T., Diósi L. és fia, Agrár Takp., Banca Marmorosch, Banca Bihoreana, Anglo-Austrian Bank, La Roche és Darvas R.T., Balog Leó, Nagyvárad Vasöntőde, Nagyv. Takarékpénztár, Ivria biztosító társ., Rimanóczy R.T., Weislovits Emil, Cziller Imre, Wittenberger Sándor, Pesti Magy. Ker. Bank, Polgári Takarékpénztár, Friedmann Herman, Halmos Hugó és Társa, Markovits Herman, dr Konrád Béli, Weinberger Lajos, Farkas István gyógyszer., Sonnenfeld Gusztáv, Mendel Andor. 300 lelt adtak: Timisiana R.T., Lédere és Kálmán R.T., Moskovits ipartélepek R.T., Negulescu Atanaz, dr Bucico Coriolan, dr Grosz Samu, dr Verzár István, dr Kiss Ferenc gyűjtése Fugyivásárhely. 200 lelt adtak: dr Erdélyi

Köpenickben véres összeütközés volt a kommunisták és nacionalisták között. Többen megsbesültek. A rendőrség negyven kommunistát letartóztatott.

A jobboldali blokk még ma összeül, hogy a második szavazási fordulóra ismét Jarres jelöltségét proklamálják.

A választásoknak egyébként több kuriózuma van. Így leszavaztak néhány nemjelöltre is, többek között Simonsra, a birodalmi elnökhelyettesre, Breitenreter boxbajnokra. Vilmos császár is kapott négy, a bajor trónörökös pedig egy szavazatot.

Szevér, dr Rácz Rezső, Mező gyógyszerész, Vestagyár, dr Komáromy (Szalárd), dr Molnár Leó, dr Pop Alex, dr Sándor János, Sebestyén Sándor, dr Móritz Ernő, dr Eikender H. 150 lelt: dr Erdős Jenő Székelyhid. 100 lelt adtak: dr Halász Andor, dr Balog A., dr Dénes I., dr Lichtenegger H., dr Julier Vilmos, dr Jónás Emil, Németh Pál, dr Szirmay (Éledd), dr Lengyel (Diószeg), dr Winkler Zoltán (Becl.)

* Három bál. Szombaton és vasárnap éjjel három jól sikerült bál zajlott le Nagyváradon. Szombaton tartották meg táncestélyüket a szabók a Kereskedelmi Csarnokban, ugyanekkor a postások a rádió bemutatásával egybekötött báljakkal arattak szép sikert. Vasárnap este a nyomdászok Gutenberg Dalköre rendezett igen szép erkölcsi sikereken gazdag dal-estélyt a Katolikus Körben.

* A Katolikus Kör tisztújító közgyűlése. Vasárnap délelőtt fél tizenegy órakor tartották meg a Katolikus Kör tisztújító közgyűlést Markovits Manó nyugalmazott főispán elnöke alatt. A Katolikus Kör tagjai nagy számban vettek részt a közgyűlésen. Hunya Benő dr titkár olvasta föl az elmúlt évről szóló jelentést, a költségvetést, amit a közgyűlés helyeslőleg vett tudomásul. Ezután a választásra került a sor, Markovits Manó elnök maga és a választmány nevében megköszönte a bizalmat, bejelentette, hogy egy évre szóló mandátumok lejárt és átadta az elnöki széket Tóth Imre korelnöknek. Szavazásra azonban nem került a sor, mert Horváth Árpád indítványára közfelkiáltással egyhangúlag újból megválasztották a régi vezetőséget. Mindössze a választmány bővült ki több kereskedővel és iparossal.

* Meghalt az öngyilkos kereskedő. Megirtuk, hogy Treff Teodor a rendőrségi őrszobában mellbelötte magát. Az öngyilkos tegnap a közkórházban meghalt. A rendőrség megállapította róla, hogy az igazi neve Lőb Teodor és hogy a bukaresti Lengyel-cég utazója volt.

* TAVASZI TOPÁNOK UTÁN

UJRA HÓCIPÓ. Már úgy látszott, hogy állandó jellegű a tavasz. Különösen azok után, hogy alig volt tél s a februári tavasz éppen hogy félbeszakította március egy-két ridegebb hete. A múlt héten már mindenki bemutatta a tavaszi kosztümjét, ragyogó nők lepték el az utcákat s hogy régi hasonlaltal éljünk, úgy pompáztak sokszíni ruháikban, mint a hímestarka virágai. Az apró topánokat le kellett vetni, újra felkerült a télikabát, a bunda és a mámmusz. Hócipók pacsolkának a karácsonyi hangulatot varázsoló hóban, a meginduló tavaszi liasonokat stornirozni kellett s az egészben csak az a vigasztaló, hogy most esik le a tavalyi hó. Majd elmúlik.

* Dittért Böske sikere. Megemlékeztünk egy tehetséges tizenhat éves szobrászművészről, Dittért Böskekről, aki több kitűnő reliefet készített a város ismertebb embereiről. Most a bukaresti szalonban nyitandó kiállításra négy munkáját küldte a fiatal művész és abban a kitüntetésben részesült, hogy mind a négyet elfogadta a zsűri a kiállításra.

* Golián Gizella képkiallítása a Heliakonban szerdái lett meghosszabbítva.

* Halálozás. Grünberg Hermann terménykereskedő és gyermekei, Malvin, Ilonka és Sándor, fájdalomtól megtört szívvel tudatják, hogy forrón szeretett és felejtethetetlen neje és édesanyjuk, szül. Zelczér Hanna áldásos életének 60-ik esztendejében, rövid szenvedés után jobblétre szenderült. Földi maradványait f. hó 29-én d. u. 4 órakor a str. Cantemir (Beóthiv Odón-utcai) gyászházból helyezték örök nyugalomra a velencei sírkertbe.

* Elmaradt a református kör közgyűlése. A Református Kör vasárnap délelőtti összehívott közgyűlése minthogy 180 tag közül csak 80-an jelentek meg, a jövő vasárnap délelőtti maradt, amikor a megjelentek számára való tekintet nélkül, meg fogják tartani a közgyűlést.

* Munkáshírek. A bőrkereskedelmi alkalmazottak csütörtök este 8 órakor tartják értekezletüket a Str. Cuza Vodai Munkás-Otthonban. — A bőrparimunkások rendkívüli közgyűlése csütörtök este 8 órakor a Str. Cuza Vodai Munkás-Otthonban lesz megtartva. — Mindazok, kik a Munkás-Dalárdába jelentkeztek, kedden este jelenjenek meg 6-7 óra között az új Munkás-Otthonban. — Péntek este kultúrelőadás lesz a Str. Cuza Vodai Munkás-Otthonban. — Szombat délelőtt 9 órai kezdettel a nagyváradi sütőipari munkások taggyűlést tartanak. Minden tag megjelensére számít a Vezetőség. — Vasárnap délelőtt 9 órai kezdettel tartják a festőmunkások értekezletüket az új Munkás-Otthonban. — A famunkások taggyűlése vasárnap délelőtt 9 órai kezdettel az új Munkás-Otthonban tartatik meg. — A vasárnap délelőtt 10 órai kezdettel az új Munkás-Otthonban lesz.

* Old England divatnyírói és kötött áru újdonságai megérkeztek.

A DOROTHEUM

közi a t közönséget, hogy mind azon tárgyakat, melyek természetüknél fogva nem alkalmasak árverésen történendő eladásra a jövőben árverésen kívül adja el.

Igy a többek között most eladók:

1 börgarnitúra 15.000 lei

1 nagy keleti szőnyeg quadrat méterje 2500 lei.

Több szalagarnitúra 3000 - 12.000 lei/g külön jötelek

1 modern tükörös vitrin 3500 lei

1 gyönyörű ág. k. m. ebedőlőny. g. 1 retek modern ebed. ó. Kézimunkák és ruhaneműk, valamint sok háztartási cikk.

* **Lakatos Dudu megakart szökni.** Vasárnap délelőtt a Besszer Hugó meggyilkolásával vádolt Lakatos Sándor (Dudu) akinek mindössze még egy hónapi fogházbüntetése van hátra és Orosz Sándor, akit most ítéltek el négy évi fegyházra, az ügyészégi fogház hátulsó kapuján kiszöktek. A szöktek hamar észrevették és hamarosan sikerült elfogni a két vállalkozó szellemű rabot.

* **A Gyermekbarát Egylet Teadélutánja.** A Gyermekbarát Egylet szerdán azaz április hó 1-én tartja meg e heti öt órai teáját a Royal-buffé helyiségében. A teadélutánon a háziasszonyi teendőket a következő úrhölgyek látják el: Kepes L. Miklósné, Erdélyi Kornél, Haász Józsefné, Weisz Gáborné, dr. Julier Vilmosné, Sonnenfeld Andorné, dr. Gerbert Ottóné, Rippner Vilmosné, dr. Illés Istvánné, Rácz Ferencné, dr. Kádár Elekné, Róna Arminné, Friedmann Hermanné, Ország Pálné.

* **Versenyszabáság.** Bul. Reg. Ferdinánd (Rákóczi-ut) 19., értesíti a n. é. közönséget, hogy a tavaszi szövetujdonsága megérkeztek.

* **Razzia.** A rendőrség péntek este razziait tartott és hajminchárom olyan egyént állítottak elő, akik ellen bűnügyi eljárások van helye.

A legjobb harisnyák Weisz és Kardosnál, Bv-dul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) Moskovits palola

* **A Háztulajdonosok Szövetségének közgyűlése.** A Háztulajdonosok Szövetsége évi rendes tisztújító közgyűlést a Kereskedelmi és Iparkamara (Str. Alexandri, volt Teleki-utca 11. szám) termében f. évi április hó 13-án délelőtt fél 11 órakor tartja meg a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitó. 2. A szövetségi titkár jelentése az igazgatóságnak és a végrehajtó bizottságnak a lefolyt évben kifejtett tevékenységéről és az elért eredményekről. 3. Szövetségi titkár előadása a bérleti törvénynek az üzlethelyiségek és iparműhelyekre vonatkozó rendelkezéseiről és ezek alkalmazásáról. 4. Határozati javaslat előterjesztése az összes, a háztulajdon szabadságát korlátozó törvények és rendeletek hatályon kívül helyezése, és a lakás rekvirálások megszüntetése tárgyában. 5. A Szövetség elnökének, helyettes elnökének, pénztárnokának, ellenőrének, a felügyelő bizottsági tagoknak és az igazgatóság tagjainak megválasztása. 6. Esetleges indítványok. Felkérjük tisztelt tagjainkat, hogy a közgyűlésen teljes számban megjelenni szíveskedjenek. A Háztulajdonosok Szövetsége képviselőiben: Dr. Lazar Aurél elnök, dr. Lengyel Zsigmond titkár.

* **Ki árulhat fűszert és gyarmatárut?** Dr. Fried János a nagyváradi fűszer és gyarmatárkereskedelem néhány tagjával megjelent dr. Bucico polgármesternél, akit arra kértek, hogy tiltsa el a piaci árusoknak a fűszer és gyarmatárkereskedelemmel való foglalkozást, mert ezt a törvény tiltja. A kereskedők adóterheikre hivatkoztak s érdekük megvédésére felkérték Benedek pénzügyi tanácsost is. Dr. Bucico polgármester megígérte, hogy támogatni fogja a kereskedők törekvéseit.

ÉRTESÍTÉS!!

SCHLÉSINGER ÉS JUNG cég-
ből Schlésinger Albert úr a mai napon barátságos uton kivált.

Az üzletet

"VULTUR" ARUHÁZ

cég alatt fogom tovább vezetni.

A nagyérdemű vevőközönség további szíves támogatását kéri.

Jung Mór.

* **Meggyilkolták Trockijt?** Párisi lapok moszkvai hírek alapján közlik, hogy Trockij volt hadügyi népbiztost kaukázusi villájában meggyilkolták. Előbb azt hitték, hogy elmenekült, mert mint ismeretes, ellenfelei a legelébb harcot kezdték ellene. Allitólak Trockij titkára is gyilkosság áldozata lett. A hirt fentartással kell fogadnunk, bár egyáltalán nem lehetetlen. A bécsi követség tegnap megcáfolta a lapok Trockijról szóló híradását.

* **Vasárnap este** a Nótás kapitány jubileumi előadása. A közönség díszes emléklapot kap ajándékba.

* **Megkegyelmeztek Magyarországon** egy híres párbajhősnek. Budapestről jelentik: Ismeretes, hogy Landauer Ede, akinek számos párbaja volt, két évvel ezelőtt párbajozott Kirchner fregattadnaggal, aki a párbaj folyamán befutott ellenfele kardjába. Kirchner két napra rá meghalt. Landauer 4 évi fegyházra ítélték és a felsőbírók a büntetést két évre szállították le. Landauer barátai nemrégén kegyelmi kérvényt nyújtottak be érdekében Horthy kormányzóknak, aki most megkegyelmezt Landauernek.

* **Az Ipartestület közgyűlése.** Az ipartestület előjárósága a március 26-án tartott ülésében foglalkozott a közgyűlés előkészítésével. Erre vonatkozólag az alulírott elnökség értesíti az ipartestület összes tagjait, hogy a közbejött ünnepek miatt a közgyűlés idejét április 26-án, délelőttire tűzte ki. Amennyiben megfelelő tagszám a közgyűlésen meg nem jelenne, úgy a megjelentek számára való tekintet nélkül május 3-án lesz a közgyűlés megtartva. Tisztelettel az előjáróság.

* **Betörés.** Szombaton este ismeretlen tettesek betörték Mata Joan kommandáns-réti lakásába és onnan 5 ezer lei értékű ruhanyomut loptak el.

* **A Fischer-zeneiskola növendékeinek nyilvános hangversenye** április 5-én, vasárnap öt órakor lesz a Katolikus Könyvtárban. Jegyek a Musicában.

* **Nagy tüzvész egy biharmegyei faluban.** Piskoltról telefonálják: Szombaton délután súlyos tüzvész pusztított Piskolton. Felöltör egy Nicita George nevé napaságos észrevette, hogy Boros György istállójából tűznyelvek csapnak ki. Azonnal segítségért sietett és hamar összeeső dűlt az egész község népe. A mentést megnehezítette az erős szél, amely hamar szétkapta a szikrákat, úgy, hogy a tűz percek alatt átterjedt a Boros János házára, a Pap Miklós házára és istállójára, valamint a Bisztrán János házára is. Csakhamar segítségért fordultak a szomszédos Reszege és Vasad és más községekhez is és ezeknek a tüzoltósága is megérkezett rövid idő múlva. Boros György háza és istállója teljesen leégett. Az istállóban bent égett öt darab tehén is. A Pap Miklós és Bisztrán János házat részben emésztette meg a tűz. A kár 235 ezer lei. A tűz gondatlanság következménye. A nyomozást a községi jegyző és a csendőrség is folytatja. Két ház értéke biztosítás révén meg fog térülni.

* **A Nótás kapitány 25-ik előadása** jubileumi díszelőadás lesz. Vasárnap este minden színházlátogató Nótás kapitány emléket kap.

* **Az árvaszék átvétele.** A Monitorul Oficial márc. 27-iki számában jelent meg az erdélyi árvaszékek ülnöki karának az igazságügyi státusba való átvételére vonatkozó királyi dekrétum. A Nagyvárad székhellyel bíró városi árvaszéknél és Biharmegyei árvaszékénél az egész fogalmazói tisztikart kivétel nélkül átvette az igazságügyi kormány, ezzel is biztosítva a két, nemes feladattal bíró fontos intézménynek további kifogástalan működését. A királyi dekrétum előléptetéseket is tartalmaz, amennyiben Biharmegyei árvaszékénél Soltesz Kálmán delegált ülnököt a VIII. fize-

tési osztály 1. fokozatába léptette elő, a városi árvaszéknél Pop János irodaigazgatót árvaszéki jegyzővé, Liszka Gyulát a megyei árvaszéki nyilvántartóját és Nemes Rozáliát a városi árvaszék számvevőjét igazgató-számvevőkké nevezte ki.

* **Meghívó.** A Népkönyhát fentartó orth. izr. nőegyesület f. év április hó 1-én d. u. 4 órakor az izr. hitközség tanácstermében közgyűlést tart, melyre az egylet összes tagjait tisztelettel meghívja az Elnökség.

* **A Népkönyha céljaira adakoztak:** Grünstein Sámuelné 200, Korn Böske és Erbstein József esk. gyűjtés 375, Mauthner Andorné 200, Schwartz Ernőné 200, Klein Adolfné 200, Munk Mórné édesapja halála évf. 200, Wohl Ilona 100, Rothbart Edéné 100, özv. Moskovits Mórné 100, Biró Márk-né 100, Plesz Gézané 100, dr. Grünstein Bernátné 100, Kepes Elekné 100, Benedek Miksáné szülei eml. 100, Szabó Pálné 50, N. N. 50, özv. Kállai Sándorné 50, Pollák Pálné 50, H. Reismann Róza édesapja halála évf. 50, Schön Lipótné 60, Lichtmann Miksáné só, köles, paszuly, Wechsler-cég paszulyt, Kohn Pálné (Gyanta) 100 lei és paszulyt, özv. Amigó Mórné lisztet. Steinbach Aliz növendékei által rendezett hangverseny jövedelméből 250 leit, Weisz Ignákné 60 leit. Mindezen adományokért hálás köszönetet mond a Népkönyha elnöksége.

* **Ürnök és urlányok figyelmét felhívjuk,** hogy kolin, berberin, coracot divat tavaszi szövetekben nagyváltásokat találunk Rimanóczy-utca a Royal kávéház mellett Kertész Reklám divatüzletében, ahol az árak olcsóbbak, mint bárhol.

* **Husvétii illatszert és locsolót** Barna Miklós Angyal drogériájában vegyen.

* **A Nótás kapitány jubileuma** vasárnap este lesz. Néhány jegy még kapható a nappali pénztárnál.

Ovakodjunk mert téli ruháit, szőrméit megeszi a moly, megóvásra küldjük *Leichner* szűcshez, Str. Ciorogariu 4.

* **Kész fehérneműket, pongyolákat, kötényeket** olcsón vásárolhat Hegedűs Arminnál Regele Ferdinand, Zárda-épület.

* **MAGYAR vizum, cseh vizum, francia vizum, angol vizum** Clujról gyorsan és pontosan a Hegedűs hírlapirodában.

* **Értesítés.** Külföldi modellkaip-ujdonságaimmal hazaérkeztem. **Jakobovits Helén, Piata Regina Mária (Bémer-tér) 3. I. em.**

* **Nótás kapitány keverék** megérkezett, egy csomag 10 lei Horovitznál.

Darvas harisnyái legjobbak!

* **Agnes csemege** 1 darab 5 lei Benedek és Weisznál „Eldorádó” Piata Unirii.

ABBÁZIA

legszebb helyen (a Bellevue mellett) tengerre nyíló, kényelmesen berendezett szobákkal megnyílt az

ELENA PENSIO

Szolid és kényelmes családi üdülőhely. Mérsékelt árak. Teljes pensio napi 30 lira. Kitűnő magyar és francia konyha

Figyelmes házias kiszolgálás. Kíváncsra bővebb levélbeli felvilágosítás

PENZIO ELENA, ABBAZIA

Tulajdonos:

LOVÁSZY KÁROLYNÉ
ÉS SZÁSZ ERZSI

Az első német beszéd a francia parlamentben

A párisi parlament egyik legfontosabb szenációja volt, amikor Huber elzászi német képviselő elmondta beszédét németül — így mint szépitve írták a párisi lapok: elzászi dialektusban — a francia kamarában, ahol soha más nyelven, mint franciául nem beszéltek. — Az eset így történt:

... Hét óra elmúlt, amikor Huber elzárta a képviselő szót kért, s lassu léptekkel a szónoki emelvény felé haladt. Huber kommunista elveket vall és már régóta kering róla a hír, hogy „meg akarja táncoltatni a francia képviselőházat.”

Igazi népgyűlési alak, bozontos haja a homlokára csapzik, ajkai vastagok, a szemei mindig vadul forognak.

— Nem tudok franciául — vetette oda
hanyagul rossz franciasággal, — ezért
anyanyelvemen fogok beszélni.

Maga az elnök is annyira meglepődött e kijelentés hallatára, hogy szót sem tudott szólni. A következő pillanatban Huber már belefogott a beszédbe:

— Meine Herren, ich behaupte dass..

A francia képviselőház ritkán szokott nyugodt lenni. A képviselők sűrűn szólnak közbe, eléggé hangosan diskurálnak egymás között és a terem majdnem mindig – „hullámos”. (Ez a francia gyorsírók mesterszava arra, amit a magyar parlamenti gyorsírók úgy fejeznek ki, hogy : mozgás, a román parlamenti gyorsírók, hogy : s e n z a t i e.) Ez a két szó – Meine Herren – azonban olyan temetői csendet varázsolts a terembe, hogy a légy repülését is meg lehetett hallani.

Meine Herren a francia képviselőházban!... Ott beszéltek németül, ahol ez a legsúlyosabb inzultusnak számított, ha valakinek azt vágták az arcába, hogy német. S most németül beszélnek azon a szőcsén, ahonnan Gambetta, Clemenceau, Barres és a többi nagy hazafi szólott a francia parlamenten keresztül a francia nemzethez.

S mialatt a megdöbbenés mozdulatlansága ült az emberekben, Huber rendületlenül tovább folytla beszédét. Dörögve kiáltotta egyik frázisát a másik után és hol az elzászi képviselőkhez fordult, hol a kommunistákhoz. Az elzászi képviselők persze megértették a honi idiomát és itt-ott helyeselték neki. A francia kommunisták azonban szót sem értek az elzászi elvtárs frázisaiból, mindamellett sűrűn kiáltották közbe:

— Bravo, nagyon jó!

Némelykor akkor kiáltottak közbe, amikor semmi értelme sem volt a helyeslésnek. A szónokot ez nem zavarta, beszélt tovább. A teremben levő képviselők természetesen egyetlen szavát nem értették. Az ő fülükben csak ez a két szó csengett — *Meine Herren...* Valahányszor kiejtette ezt a két szót, — a szónok elég gyakran élt vele — a franciák egymásra néztek és összeszorították az ajkukat.

— Nem akarjuk, hogy Elzász-Lotharingiát elfranciásítsák — kiáltott torkaszakadtából Hubert. — Nem akarunk franciául tanulni, — nekünk jó a magunk nyelve is.

Franciaul nem akarnak tanulni, de azt megkövetelik, hogy Elzász-Lotharingiába helyezett francia tisztviselők németül tanuljanak meg.

— Minden francia tisztviselő — indítványozta Huber, akit hozzánk helyeznek, arra köteleztessék, hogy hat hónapon belül tanulja meg nyelvünket, ha erre nem képes, hívják vissza.

Harmincöt percig volt a szószéken az elzászi kommunista. Amikor a helyére ment, a kommunisták zajosan megtapsolták. A zaj elülése után, Painlevé elnök szólalt fel:

— Huber képviselő ur átadta nekem az iment elmondott beszédje francia fordítását! Azt mondotta nekem, hogy ő csak elzászi dialektusban tud beszélni s ezért kénytelen volt lefordíttatni a beszédét. Ezt a beszédet a jegyző ur most fel fogja olvasni és a naplóban csak a francia szöveg fog szerepelni.

Huber beszédét francia nyelven. A felolvasás után ismét az elnök vette át a szót.

— Az volt az érzésem, hogy meg kellett adnom Huber képviselő urnak a szót, aki csak az anyanyelvét beszéli. Azt hiszem, úgy cselekedtem, mint ahogy a francia kamara elnökének cselekednie kellett.

A képviselők megtapsolták ezt a kijelentést, de látszott rajuk, nem tudják elfelejteni a *Meine Herren*-t...

Engedély nélkül épített 200 lakás adója és adómentessége

Az adókető bizottságok e hēten befejezik működésüket. Az utolsó napokra maradtak azok a házak, amelyek annak idején a nagy lakásínség nyomása alatt engedély nélkül épültek és semmiféle nyilvántartásban nem szerepeltek.

Emlékezhetünk arra, hogy az összezsúfolt lakásokból egymásután szorították ki a lakókat, akik úgy segítettek magukon, hogy kisdarab földet vásároltak a város külső részén s ezekre a földdarabokra kis lakásokat építettek. Részen vert falakkal, itt-ott téglából s vegyes anyagból, kevés helyen rígelvándos épületeket vagy deszkából, amelyeket bemalteroztak. E lakásokba be is költöztek s a városi hatóság csak akkor vette észre az építkezéseket, amikor a vízvezeték működését felnyegtették az új házak. Itt elrendelték az épületek lebontását, de később meghagyták azok használatát.

Az adókievítő bizottságok tudomására jutott, hogy ilyen házakban tulajdonosok és lakók helyezkedtek el, akik nem adtak deklarációt, mennyi bért fizetnek és mennyire becsülhető a tulajdonos által igény-

bevett lakás. Nekiindultak tehát a város
külső részeinek s mintegy

200 lakást találtak, amelyeknek bére nincs bejelentve.

A legnagyobb baj az, hogy ezeket a lakásokat nem jelentették be eddig adómentesség céljából, jöllehet

az 1923 év előtt épített házak 10,
1923 év után épített lakások 5 évi
adómentességre tarthatnak számon.

A bizottságok abban állapodtak meg, hogy ezeknek a házaknak tulajdonosaitól elfogadják a kérévényeket, amelyek a jövődelemről szólnak s minden büntetés nélkül megállapítják az esedékes adót.

Figyelmeztetik azonban az ilyen házak tulajdonosait, hogy az adómentesség megadása iránt kérvényt adjanak be, mert 5 évi adómentességre van joguk.

Ha a kérvényt idejekorán beadják, úgy az adót kivetik, de a mentességért megadják az újonnan épített ház részére. A háztulajdonosok tehát jól teszik, ha azonnal kérvényeznek az adómentességért s adóvallomást adnak be a bizottságokhoz, mert az adókievetések pár nap múlva véget érnek.

Beszéltünk egy ilyen engedély nélkül épített ház tulajdonosával.

— Tavaly engem kitettek a lakásom-
ból, akkor vásároltam ezt a földet s gyor-
san rá is építettem ezt a kis házat. Nem
volt idő a gondolkozásra, jött a tél s én
gyermkeimmel az ég alatt voltam. Igaz,
hogy engedélyt nem kértem, de nem kért
akkor senki s nem is volt pénzem egy-
tiszta téglaházra. Ez jó így 5—6 évre, ak-
kor rendes házat fogok építeni s erre kö-
telezem is magamat, ha kell a hatóságnak.
Nem hiszem, hogy megbüntetének ezért
mert fedél alá juttattam családomat. Adó-
vallomást nem adtam, de itt volt a bizott-
ság s elfogadta utólag is a bejelentést.
Most adom be az adómentesség iránt a
kéresemet. A hatóságnak el kell nézni a
múlástást, mert kint voltunk a szabad ég
alatt s nem kértünk a várostól sem vizet
sem villanyt, sem járdát, csak azt, hogy
pár évig így lakhassunk. Ha kell javítani a
házon, azt is megteszik.

ANGOL SZÖVETEK
DEUTSCH POSZTÓ-ÁRUHÁZBAN.

SCHICK-es NŐ cipőit csak a
„DERBY“ cipőüzletben
vásárolja.

Derby cipőüzletek: Nagyvárad

- I. Bulevardul Regele Ferdinand 2. szám. (Bazárépület)
II. Strada Avram Jancu (volt Kossuth-utca) 5. szám.
II. Strada Nicolae Jorga (volt Zöldfa-utca) 7. sz. alatt.

ALAPITTATOTT 1906.

Megérkeztek a tavaszi újdonságok

Nagy választék férfi és női ruhakelmék, vásznak, ing-
zefiрек, mosóárk, harisnyák és rövidáru cikkekben.

ALAPITTATOTT 1906.

KLEIN ÖDÖN

ALAPÍTÁTOT 1906.
céghez. Vitéz Mihály (Nagypiac)-lér 14.

**☛ Csakis megbízható, jó minőségű áruk. — Lelki-
ösmeretes, szolid és pontos kiszolgálás. ☛**

ALAPITTATOTT 1906.

Fegyveres betörők garázdálkodtak vasárnap éjjel Váradszentmártonban

Négy helyen betörték és sok ezer lei értékű
holmit raboltak a betörők

Remegő parasztemberek lettek tegnap délnélben feljelenést a nagyvárad rendőrségén. Vasárnap éjszaka egy betörő társaság rabolta végig a Várd melletti faucukákat és revolverrovásokkal rémítették meg a lakosokat. A fegyverellen parasztek természetesen nem mertek mozdulni sem és a betörők zsákmányukkal nyugodtan elmenekülhettek. A csendőrség és a rendőrség már megkezdte a nyomozást. Erélyes beavatkozásra van szükség, mert az egész falu lakossága remegve fél a következő éjszaktól, mert a védtelen lakosság ki van téve a rablók hatalmának.

Az első revolverrovások

Legelőször Szutar József éjjeli őr lakásán törték be a rablók. Valószínűleg tudták, hogy az éjjeli őr nincsen odahaza. Az első utcán szobában nem is aludt senki és nyugodtan összeszedték az összes értékes holmit és fehérneműt. Amikor pedig a házbeliek a zajra felébredtek, a rablók, akik a jelek szerint négyen voltak, lehettek, egy revolvert súrték el. Természetesen senki mozdulni nem mert és a rengeteg holmit nyugodtan rakták kocsira.

A lövések zajára a szomszédok közül is sokan felébredtek, de senki az utcára nem ment ki, mert félték a rablók fegyverétől.

Flakeren jöttek a rablók

Az első siker úgy látszik felbátorította a vakmerő embereket, akik látták, hogy a lakosság nem mer mozdulni ellenük.

Sutartó Sárban Jánoshoz mentek, ahol az előző módszer szerint fehérneműt és felsőruhát loptak ki. Itt nem vették észre őket és így nem is használták revolvert.

Csorbá József garázdálkodó a következő áldozat. Itt is az ablakon keresztül hatoltak be a rablók. Csorbák felébredtek, de mert a léptek zajából és a fújt baszólásból kivették, hogy a rablók sokan lehetnek, a legnagyobb csöndben eltorlaszolták annak a szobának az ajtaját, amelyben aludtak és szorongva várták, amíg a rablók elmennek.

Érdekes, hogy állítólag egy Boros János nevű éjjeli őr látta a rablókat, akik szerinte

a Félix-fürdő felől fiakeren jöttek és többen voltak,

de Boros nem mert fellépni ellenük.

A negyedik áldozat

Legutoljára Czérna Főrián iparoshoz törték be. Itt már nem is félték, hogy valaki ellent mer állani. Belőttek az utca szoba ablakán. Mikor látták, hogy nincsen senki a szobában, benatoltak és

tizenöt ezer lei értékű fehérneműt és más anyagot loptak ki.

A lopott holmit állítólag a fiakerre rakták fel és az éjszaka sötétjében elhajtották.

A revolverrovések felriasztották a lakosokat és a legtöbb házból a sötétben reszkető emberek várták a fevirradó hajnalt.

Megindult a nyomozás

Reggel azonnal jelentést tettek a csendőrségnek és délelőn a rendőrségnek is. A rendőrség a legerélyesebb nyomozást kezdte meg, mert a környékbeli községek közbiztonságát minden áron meg akarják védelmezni.

Ma éjszaka kettőzött őrségeket állítottak fel Váradszentmártonban és a lakosokból alakított önkéntes őrségek felgyógykezve figyelnek arra, hogy a rablók további garázdálkodását megakadályozhassák.

* Kérjünk mindenütt Bavaria duplamalát, vagy márciusi világos kiviteli Dreher-Haggenmacher-sört!

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Kedd: Makrancos hölgy, vigjáték B) bérlet.
Szerda délután fél 4 órakor: Nótás kapitány operett, Rohoneczyval, mérsékelt helyárrakkal.
Szerda este: Román előadás.
Csütörtök este: Román előadás.
Péntek: Szilgietei Társaság Jókai-ünnepély.
Szombat délután fél 4 órakor: Kaméliás hölgy, dráma olesó helyárrakkal.
Szombat este: Gölem, operett, bérleten kívül.
Vasárnap délután fél 3 órakor: Fügefavél, operett, mérsékelt helyárrakkal.
Vasárnap délután fél 6 órakor: Kabaré, mérsékelt helyárrakkal.
Hétfő: Gölem, operett, A) bérlet.
Kedd: Tavasz őrsége, operett B) bérlet.

A SZÍNHÁZI IRODA HIREI

— Makrancos hölgy. Már a főpróbából látni lehetett, hogy a legteljesebb ambícióval és igazán dícséretre méltó buzgalommal tanulták be művészeink azokat a szerepeket, amelyek minden időben a legszebb színészi feladatot adják azoknak, akik a színpadon valóban tökéleteset és művészt akarnak produkálni. A Makrancos hölgyet már csak azért is kötelessége minden színházbarátnak megnézni, mert egy Shakespeare-reprizről senki sem maradhat el, aki magát kultúrembernek tartja. A Makrancos hölgy főszerepeiben Jósika Mici, Gál Piri, Tóth Elek, Kabos, Hevesi, Madas, Stoll, Fratta és Galambos lépnek fel. A repriz kedden B) bérletben kerül színre. A darabot Gróf László rendezte.

— Gölem. Szombaton este lesz a reprize a misztikus zsidótárgy operettnek, a Gölemnek. Ennek a pompás keleti motívumokkal díszített muzsikájú operettnek különösen Nagyváradon mindig nagy sikere volt és egészen bizonyos, hogy a most következő előadásokat is zsúfoli ház fogja végérvényezni. A Gölem címszerepét Bihari Sándor énekli, míg a többi szerepekben Biczó Margit, Kertész Manci, Stoll, Sós és Bihari Nándor lépnek fel. A Gölem szombaton bérleten kívül, hétfőn bérleti előadásban kerül színre.

SPORT

KAROLY TRONORÖKÖS-PALYA

NAC—Törekvés 1:0 (1:0)

— Bajnoki mérkőzés —

Az idén most először teljesen megtelt az Erzsébeti új pályá tribünje és a nézők részére fenntartott helyek és most látni, milyen nagy befogadóképessége van a sporttelepnek. A hideg dacára, több mint 4000 néző figyelte a két rivális csapat mérkőzését.

A felállítás a következő volt:

NAC: Ströck, Répássy, Markovits, Körösi, Csillag, Kovács, Csiri, Kinigli II., Kinigli I., Rónai, Drescher.

Törekvés: Buchbinder, Székely, Bartha, Sternberg, Szilágyi, Raducziner, Csomag, Pless, Róth, Gábor, Zsiga.

A NAC választ kaput és kedvező széllel indul. A Törekvés lefut a NAC kapuja elé, de Kinigli I. szereli is. Most a NAC szalad le a Törekvés kapuja elé, de a Törekvés szívsón felfejlődik. A mérkőzés változatos és élénk. Az első félidő 38. percében Kinigli I. megszerzi a NAC-nak a győző gólt. A játék erre hevesebb lesz és mind a két csapat munkáján meglátszik, hogy nem a szép játékra, hanem a győzelemre töreksenek.

A második félidőben a Törekvés lánghán játszik. A NAC főlénye mutatkozik, de a csatársor az ellenféllel szemben gőlképtelen és minden komolyabb kombinációt leszereltek. A NAC egysége is hamar megbomlik és ettől kezdve kapkodott a játék.

A játékosokról vagy jót, vagy semmit.

Sució bíró tulságosan precíz akart lenni.

BIHORUL—SAMSON 0:0.

— Bajnoki —

A Károly-pályán az előmérkőzés nem volt élvezetes. A Biharul kombinatív képessége már néhol feleslik, de eredményt nem tudtak elérni. Sok és komoly tréningre volna szükségük.
Löwenstein jó bíró.

VIDÉKI EREDMÉNYEK

Szatmár: Törekvés—SzSE 1:1 (0:0.) Bajnoki
Bíró Marinkovits. Törekvés ifj.—SzSE ifj. 4:3 (2:1.)
Nagyszalontán: NSC—Egyetértés 3:1 (1:1.) Bajnoki. Bíró Győri.
Kolozsváron: KKASE—KMTE 0:0. Barátságos.
Universitatea—Haggibor 1:0 (1:0.) CFR—Academia 1:0 (0:0.) Victoria—KAC 2:0 (0:0.)
Tordán: TSC—Sodronyipar 1:0 (1:0.)
Arad: ATE—Gloria CFR 1:0 (1:0.)
TEMESVÁR: Kinizsi—AAC 5:1 (1:1.)
Zsombolya: ZsSE—Rapid 2:0 (1:0.)

RHEDEY-KERTI PÁLYÁN

NAC ifj.—Törekvés ifj. 2:1 (1:0.)

A hosszak vitákkal megelőzőt mérkőzésből a NAC került ki győztesen. Győri jó bíró volt.

BUDAPESTI EREDMÉNYEK:

FTC—Szlávia 1:0 (1:0.)
UTE—MTK 1:0 (0:0.)
Vasas—BEAC 4:2 (2:2.)
BTC—NSC 1:0 (1:0.)
Törekvés—Zugló 1:0 (0:0.)

Tavaszi és nyári női divatkalapok készítését, javítását és átalakítását divatlap után jutányos árban vállalom Precz munka. A n. é. hölgyközönség becses pártfogását kéri
Kopper Rezső Str. Petru Maior (őrt-utca) 8.

Legolcsóbb bevásárlási forrás!!!

Szenszki Miklós

divatruház Sas-Passage

Harisnyák, keztyűk, gyermekzoknik. — Csecsemő-cikkek, szalagok, csipkék nagy választékban. . . .

Ruhafestés Vegytisztítás

Gőzmosás legszebb és legolcsóbb

a „MERCUR”-nál

Str. Viaducta (Szt. János-u.) 1 es Baross utca 9. sz.

KEPES ELEK
nyári kötszerek, Sas-Passage 20. sz.
anját ké-sztményű speciális kötszerek, női és férfi övszerzők

Gyógyszereszek, Drogeriák,

Illatszertárak,

Kereskedők figyelmébe!

Husvétii szóróspartum, i latos kölnivizek, Brillatirok, puderek, arckrémek stb. Eredeti gyári árban, nagyban és kicsinyben beszerezhetők.

Porjesz Géza

„Gloria” laboratorium Nagyvárad Str. Alexandri (Teleky-utca) 11. sz. Keresk. és Iparkamara épület.

Tisztelettel értesítjük b. megrendelőinket, hogy tavaszi valamint nyári

angol
szövet

különlegességeim megérkeztek.

SCHWARTZ és RÓSENFELD

uri-szabók. Str. Coloman Rimnőczy-u. 2.

Férfi és női ruhaszövetek, epongok, kabáthélések, creponok
Férfi fehérneműek legjobb kivitelben méretulán készülnek

Ungár & Glück cégnei
Sas-Passage — Főbejárat.

MOZI

— Rejtelmek háza repríze az Apollóban. A mult esztendő legjobban sikerült legszébb, legromantikusabb témájú filmét vette repríze az Apolló-mozgó. Ebben a darabban mutatkozott be Mosjoukine kiforrott művészetében, ez a szerepe neki a legjobb, a legtökéletesebb. Az Apolló mozgó még ma, kedden és holnap szerdán adja az I. és II. részt együtt.

— Edmund Rostand világhírű drámája a Dorian-filmszínházban. „Cvránó de Bergerac”. Edmund Rostand halhatatlan drámája kerül ma műsorra a Dorian-filmszínházban. A film az utolsó évek egyik legnagyobb és legművészebb alkotása a filmtchnikának, évtizedeken keresztül a világvárosok színpadjaiban „táblás házak” mellett ment a színdarab, a filmtchnika azonban túlszárnyalja még a színpadi előadást is, mert tudott dolog az, hogy ma a filmben többet lehet produkálni, mint a színpadon. A kort, melyben a darab játszódik, hogy még jobban domborodjon ki, színezve készítették a filmet. A kitűnő dráma főszerepét Pierre Megnier, a Comédie Française legnagyobb művésze alakítja. Az előadások 5, 7 és 9 órakor kezdődnek.

KÖZGAZDASÁG

A szatmári cégek válsága kihat Nagyvárad közgazdaságára is

Újabb csődkérések

Az a gazdasági válság, amely a nagyvárad kereskedelmét esztendőnk óta súlyosan bénítja, úgy látszik, a szatmári piacot sem kímélte meg. Szatmári jelentések szerint ott is egyre több a válságba jutott cégek száma. És az a sajnálatos, hogy a szatmári cégek bukása erős kihatással lesz Nagyvárad kereskedelmére is, mert igen sok itteni cég nagy összegeket hitelezett a szatmári kereskedőknek. Nagyváradon az utóbbi időben különösen sok kereskedő foglalkozott angross-kereskedéssel, amivel természetesen együtt jár a nagy összegek kihitelezése. A szatmári csődöknel tehát sok itteni angross-kereskedő igen nagy összegeket veszít el.

Legutóbb a nagyvárad törvényszéken két szatmármegyei kereskedő ellen adott be csődkérelmet dr. Guttmann Miklós ügyvéd, a Leitner Zoltán-cég nevében. Az egyik Marmorstein Izsák szatmári rövidárukereskedő, aki 22 ezer leivel tartozik és a másik Schwartz Lajos nagybányai kézműtáru tüzlet, amelynek 90 ezer lei váltótartozása van.

A csődkérvények beadása — sajnos — Nagyváradon sem szűnhet. A Biharmegyei Takarékpénztár és Gazdasági Bank r.-t. nevében dr. Kabos Béla ügyvéd kérte a csődkérelmét a Fakereskedelmi és Falmeló r.-t. ellen, mert egy 70 ezer leies váltót a lejáratkor nem tudtak megfizetni. A bíróság még nem döntött a csődkérvény felett.

* NÉMET vízum Brassóból 48 óra alatt a Hegedűs hírlapadában.

MAH-JONG

elszámolási
BLOKK

SONNENFELD

papíráruházában kapható.

TŐZSDE

Zürich, március 30. Nyitás: Berlin 123'46, Newyork 518'76, London 2477, Páris 2732 fél, Prága 1537 fél, Budapest 0.0072, Bukarest 242 fél, Bécs 0.0073'05.

Bukarest, március 30. Zárlat. Devizák: Páris 1144, London 1035, Newyork 215 háromn., Róma 885, Zürich 41 háromn., Bécs 30'55, Prága 642.

Valuták: Font 1020, frank 1130, svájci 41, lira 870, dinár 320, dollár 213, osztrák 30, magyar 29 fél, szokol 630.

Zürich, március 30. Zárlat: Berlin 128 fél, Amsterdam 206 háromn., Newyork 518 fél, London 2477, Páris 2728, Milánó 2120, Prága 1537 fél, Budapest 0.0072, Belgrád 832 fél, Bukarest 242 fél, Varsó 100, Bécs 0.0073'10.

Budapest, március 30. A hétfői értékpapír-zárlat: Angol-M. 32, Olasz. 20, Rima 135, Pesti H. 2525, Beocsini 1000, Uriskányi 985, Ganz-V. 1120, Izzó 735, Cukor 2120, Atlantika 20, Magy. H. 398, Osztr. H. 145, Keresk. B. 1055, Borsod-Misk. 190, Borsodi szén 60, Fegyver 610, Láng 84, Műtr. 104, Guttmann 555, Tröszt 163, Leszám. 63, Salgó 536, Belv. Tak. 29, Első Bp. 140, Köszén 3850, Ganz-D. 2475, Lipták 20, Karton 70, Ofa 462.

Karlsbadi porcel- EDÉNYEK

lános és zománczott
alpacca evőeszközök a legolcsóbban
FRIEDMANN MAYER-nél
N. Iorga (Zöldfa)-u.
21. — Telefon: 393.

Hackenberg János

kertész-mérnök kertésztechnikai irodája, Oradea-Maren, Bulevardul Bucureștilor (Káptalan-sor) 11. szám alatt. Vállal: mindennemű kertek, u. m. házi-, haszon-, dísz-, gyümölcskertek és parkozások tervezését és keresztülvitelét, régi kertek átalakítását és modernizálását, ugyszintén telek lelméréseket, nivellálásokat, vízmentesítéseket, talajvizsgálat és feljavításokat.

Satát termési

resmege szőlőoltványok

ó és új borok eladó

Dr Kaczián Kálmán

szőlőbirtokos Str. Ciorogariu (Uri-utca 15. szám).

ÉRTESÍTÉS

BUKSZ MIKSA

villanyerőre berendezett kocsigyártó és special lóvasaló üzemet Strada Alexandru (Teleky-utca) 56. szám alá helyezte át. (Saját ház)

Kilakoltatásom

miatt rak-
táron levő **zongoráimat**
és összes áruimat, valamint
Kohn Gábor urtól megvásárolt
összes szőnyeget és bu-
torokat

minden elfogadható
árban árusítom.

STERNBERG

Kishidő.

Convocare

Firma Daniel Berger fabrica de spirit și drojdie S. A va ținea adunare generală ordinara a VIII. la 11 Aprilie a. c. d. m. la ora 4 in biroul advocației al D-lui Dr Francisc Kertész (Oradea-Mare Str. I. C. Bratianu No. 4.) la care acționarii sunt invitați.

Ordinea de zi a adunării generale:

1. Raportul consiliului de Administrație și al cenzorilor despre anul gestuine 1924.
2. expunerea bilanțului și socotelilor finale și hotărâre asupra acelor.
3. Descărcarea consiliului de Administrație și cenzorilor.
4. Eventuale propuneri.

Bilanțul și raportul se poate vizita de către acționarii in biroul al societății (Str. Griviței No. 5) in fiecare zi între orele oficiale.

Oradea-Mare, la 30 Martie 1925.

Direcțiunea.

Nyilvános arlejtés!

Mintegy 119 drb. varró, himző, endlő. gombjukvarró, Singer, Durrkopp stb. gyártmányu gép, több házihajtásu svájci nagy himzőgép, 5 drb. gombolyítógép, 2 drb. 6 HP dynamó, transmissió, irodaberendezések stb. nyilvános árlejtés útján eladotnak.

A leltár és ingóságok megtekinthetők hétköznaponként d. e. 9—12 óráig az V. Koháry-utca 12 szám alatt a vb. Züst és Társa Textilművek R. T. helyiségeiben. Ajánlat tehető a leltár egész komplexumára, vagy egyes ingóságokra 1925 április 15-ig. A tárgyak tel-quel minden minőségű garancia nélkül ab telep adotnak el. Zárt ajánlatokat — 10% bánatpénzzel — április 15-ig dr. Muhoray Kornél budapesti (I. Gregusz u. 6. sz. a.) ügyvédi irodájába intézendők. A beérkezett ajánlatok 1925. április 16-án d. u. 4 órakor a vb. részvénytársaság fent megjelölt helyiségében bontatnak fel, a csődválasztmány fenntartja szabad elhatározási jogát. Vételi és minden egyéb illeték és adó, vevőt terheli. Vételárkéspzmben azonnal kilizetendő, a megvett ingóságok azonnal elszállítandók.

Dr. Muhoray Kornél csődtőmegmondok.

Árverési hirdelmény

Közhírré teszem, hogy azt a 100 q rostált tengerit, amelyet Weisz M. Dávid szatmári lakos megvett, de át nem vett, 1925. április 7-én délután 3 órakor, a székhelyi kir. közjegyzői irodában tartandó nyilvános árverésen (Str. Principe Carol No. 5.) a nevezett Weisz M. Dávid ur vesztélyére és költségére eladom annak, aki azért legtöbbet igér.

Aki árverelni akar, 5000 lei bánatpénzt tegyen le a nevezett kir. közjegyző ur kezéhez, s aki az árut megveszi, a vételhátralékot az árveréstől számítandó 3 nap alatt, a fuvarlevél másodlat ellenében, Székelyhídon az én kezemhez fizesse ki. A szóban forgó áru a Székelyhídi vasut állomáson lesz átadva, az én költségemen bevagonirozva és vevő rendelkezése szerint szállításra feladva. A vevő a vételi illetéket is fizeti. Az érdeklődők az árat Cioaia (Csokaly) községben, magtáramban megtekinthetik.

Podul-Căcuilor 27 Martie 1925.

Orosz Gyula

Mindenféle drogua, betegápolási és háztartási cikket, gyógyborokat, liköröket, rumot, teát, cacao, cosmetikai cikket, parfümöt, kölnivizeket a legelőnyösebben

Barna Miklós

„ANGYAL” drogeriájában vásárolhat, Bulevardul Regele Ferdinand 1. sz. alatt.

A legkisebb hirdetés ára 30 lei

A NAGYVÁRAD APRÓHIRDETÉSEI

Egy sor ára 3 lei, vastag betűs 6 lei

Levelezés

Aranypolásra használja az **Agri-oremet**, melyből arc bőre szép, tiszta és üde lesz. — Kapható drogériákban és illatszertárakban. Főlerakat: D i a n a - g y ó g y s z e r t á r Oradea-Mare.

LAKÁS

Idősebb intelligens ur részére butorozott szobát szerény családnál különbejáratú keressünk, takarítással, mosással, ellátás nélkül Olaszban a központ közelében. Cím: „Uriem” betűjére a Hegedűs Hirlapirodába kér. 738H

Elsőrelném 5 szobás, modern lakásomat hasonló 3 szobással. Cím: a Hegedűs Hirlapirodába kérek. 804H

Szereyben butorozott, különbejáratú szoba kiadó. Cím: a kiadóban. 809

Alkalmazás

Önállóan főzni tudó mindegyes kis családnál 1-2-re felvéteket. Cím: Sonnenfeld nyomda portájánál. 748

Urleány állást keres üzletben vagy zsidó családnál gyermekhez. — Főzést vállal. Cím: a kiadóba kér. 762

Szakasználó vagy mindegyes, aki a mosást is jól érti, kap jó helyet fiatal párnál, 300 lei havi tizenest, külön szobát. Cím: Fucks, București, Nopa Nan 15. 801

Ügyes mindenest és egy megbízható bejárónőt keresek. Fändrichné, Strada Alea Eman. Gojdu (Deák Ferenc-u.) 2., III. emelet, 3. ajtó. 802H

Perfekt könyvező, német levelező, délelőtti elfoglaltságok keres. — Szíves megkeresést. „Elsőrendű” munkáerő jellegre kiadóba kér. 805H

Mindenes, aki már jobb háznál volt, felvesz három tagú családnál Deutsch. Str. Cuza Voda (Szacsavay utca) 49. 797

Nőtlen gazdasági gyakoronk keresetük azonnali beépítésre. Cím: a kiadóhivatalban. 796

Ügyes gummitörlőket azonnali beépítésre keres Boritékgyár Str. Pibitor Grigorescu (Mészáros-u.) 4. sz. 798

Nődivat kötött, szövött rövidváros kereskedő segéd állást keres. Cím: a kiadóban. 799

Házvezetőnő, gazdasági állást keres a háztartás minden ágában jártas urnő, ahol 2 és fél éves kisleányt magamellé tart. Cím: Rudolf Mosse hirdetései vállalat Cluj. 800

Remélem tudja már, hogy a Pannoniában vizumoztat DEUTSCH a futár Utileveleket szíves.

Adás-Vétel

Lámpaernő, párna, terítő, függöny montirozás, gobelin, filé, kelim, szmírna, himzés, ruhahorgolás, kabát, kosztüm, estélyi és utcai ruha olcsón készült Nilgész-telep 100/02. szám Schwarz-báz. (Reptőlőhid mellett) 188

Egylovás futó kocsi (új), fekete, minden elfogadható árban eladó. Strada Hilaria (Pece-u.) No. 42. Kiss. 765

Vaszúrk

butorokat, szőnyegeket teljes lak- és iroda berendezéseket, Wertheim kasszát, zongorát, csillárokat, porcellánokat, régiségeket stb. Meghívásra házhoz megyünk.

Frenkel és fia

Butor, szőnyeg és régiség kereskedők Str. General Moscu (Mezey Mihály-utca 10.

RÉZGÁLIC

nagyvárad raktárból azonnal készletből szállítok **prima minőségű garancia 98-99 százalékos rézgállicot** „Phönix” gyártmányt a legolcsóbb napi áron. **STEINER M. ALBERT UTÓDAI** Nagyvárad Strada Prințul Carol (Szilágyi Dezső-utca) 17. sz. Sürgőncim: Steiner ügynőség. — Telefon: 179.

Oltó-viasz

minden fahoz használható. Kapható: **Wurst cégnél**, Bv-dul Reg. Ferdinand (Rákóczi)-ut.

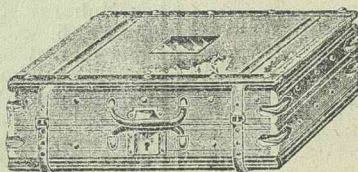
Valódi Schweinfurtti zöld rovarpor

naftalin, külföldi lackok nürnbergi művész esetek, valamint összes festék és keféjük a legolcsóbbak

Rosenbergnél

Strada Rimanóczy-utca 2. Iparosoknak nagy árkedvezmény.

GUMMI KABÁT 600 Leittől feljebb kapható. — Mértékutáni készítést és javítást olcsón vállalkoz. **SINGER ÁRON** Strada Nic. Jorga (Zöldfa-utca) 8. sz.

A nagyváradai bőrdaru és táskagyár Str. Cuza V da (Szacsavay-utca) 18. sz. alatt

Összes gyártmányai detailban is gyári árak mellett kaphatók.

Eladó: Központban uri magánház teljesen modern. Str. Pasteur (Korház-utca) elején uri magánház nagy udvarral, kerttel nagyon olcsón. Str. B. P. Hásden (Hármas-utca) 280,000. Strada Tache Ionescu (Körös-utca) nagyobb ház nagytelekkel, istállóval 600,000. Villák 260,000-500,000-ig mindenütt bekölthető lakással. — Magánpénz kölcsön kapható. —

Csapó, Str. Academiei No. 6 sz.

Divatos női kosztümök,

köpenyek és izléses francia ruhák készülnek:

Fülöp Dániel és nővére

női divat szalonjában,

Str. Dimitrie Cantemir (volt Beöthy Ödön-utca) 30.

Telefon 1000. Telefon 1000.

LEGUJABB

DOMBORNOMÁS

KERESKEDELMI LEVÉLPAPIROST

MEMORANDUMOT, SZÁMLÁT ÉS BORITÉKOT KÉSZÍT

»SUNFIELD«, ORADEA-MARE

STRADA VLAHUȚA (SZENT JÁNOS-UTCA) 29.

HÁZAK

főuri magánházak Episc. Ciorogariu (Uri)-, I. C. Bratianu (Szaniszló), VlahuȚa (Szt. János), Delavrancea (Ritók Zsigmond)- és Oltenia (Csengeri)-utcaikon, bérházak és üzletházak a város minden utcáján már 140,000 Leittől három milióig elfoglalható lakásokkal és üzletekkel. Episc. Ciorogariu (Uri)-utca 300 ezer Leiert eladó ház, beköltözhető, esetleg tele része is megvehető **SZÓLÓK** 1-20 holdig villákkal és épületekkel eladók **Lakások** 1-2-3 szobásak butorral és butor nélkül átadók. **Cukrászmühely** teljes felszereléssel és lakással átadó. Butorozott szobák. **Ipari telepek, raktárak, üzemhelyiségek** kiadók. — Ingatlan és ingóságok gyors és biztos közvetítését vállaljuk. „ARDEAL” adásvételi iroda, Strada Episc. Ciorogari (Uri-u.) No. 8. főposta mellett. — Telefon: 203.

RUHÁKAT legolcsóbban FEST, TISZTÍT

gallérokat és kiegészítőket legszébben mos és vasal

SZABÓ LÁSZLÓ

Sf. Ladislau (Körös-u.) 1.

Flók: Bazárépület Bulevard Regele Ferdinand

Uri szabó üzletemet

a mai kor igényeinek megfelelően berendezve Ugy hozott, mint saját elsőrendű anyagomból jutányos árban készítek uri ruhákat. — Elsőrendű munka.

WOLLNER, uri szabó

Strada Gojdu (volt Beöthy Ödön-utca) 29. sz. alatt.

Szoba és konyha butorok elutazás miatt olcsón eladók. Str. Páci (Béke-u.) 7. (Volt püspöki major Godina. Ny

Gyermekek sportkocsi börtel eladó. Str. Alea Eman. Gojdu (Deák Ferenc-u.) 2. III. emelet, 3. ajtó. 803H

Saját termései, tisztán kezelt akácmező 50 Lej, kapható Kuki Zoltán bihari rel. tanító méhésztében. Méz betöltésre üres edényeket átvész Kendi Albert Nagyvárad, Strada Cazarmei (Kaszárnya-u.) 10. szám. 806

Rózsaburgonya és olcsóbb kapható házhoz szállítva. Spitz. Str. Gen. Moscu (Kert u.) 1. 807

KÖNYVTÁR

Harlsnyát fejelek, ujakat költök. Str. A. Treo. Laurian (Pereces-utca) 2. 691

Gobelin, kelim és szmírnat olcsón vállalkoz. Fülöp állandó készlet. Cím: Str. Tabacariilor (Timár-u.) 8. sz. 225

Filassé és gouvér munkák nagyon olcsón készülték. Str. Alexandri (Teleki-u.) 22. kapuval szemben N.

Ötvözezer Lei sürgősen kiadó kézi biztosítékra, kisebb tételekben is. Cím: Közevitő Iroda Str. Ep. Pavel-utca 5. 788

Utielevele vizumokat

olcsón és gyorsan megszerzi bármely konzulátusnál a

„MECUR”

iroda,

Str. Gen. Moscu No. 7.

Telefon: 2-21.

a tüzőltő laktanyával szemben.

Jól menő üzletre lehet szert, ha vásárol

sablonokat

Guttmann E.-nél

Zárda-utca 2 sz.,

hol előrajzolat és perforálást is vállalkoz

Butorok

gyári áron kaphatók a legfinomabbtól, a legolcsóbbig

Steiner butorgyárosnál M. Viteazul 12.

A város minden részén kisebb nagyobb beköltözhető házakat tudok. Butorozott szobák vannak. Gyönyörű villa 3 szobás lakással, szőlővel sürgősen eladó — Bármilyen megbízást elfogad:

Özv. Zilahy Gyuláné ügynősége, Str. Alapi-u. 1 Otthon 1-4-ig.